

Univerzita Pardubice
Fakulta Filozofická

Postoj mladých dospělých na vznik duhových rodin
Bakalářská práce

2025

Nikola Vondrová

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Nikola Vondrová**
Osobní číslo: **H22222**
Studijní program: **B0288A250002 Humanitní studia**
Specializace: **Humanitní studia – Specializace v pedagogických vědách**
Téma práce: **Postoje mladých dospělých na vznik duhových rodin**
Zadávající katedra: **Katedra věd o výchově**

Zásady pro vypracování

Tato bakalářská práce se bude zaměřovat na postoje české populace na vznik duhových rodin, zejména na aspekt homoparentality, tj. Rodiny ve kterých jsou rodiče homosexuální páry.

V teoretické části budou vymezeny základní pojmy spojené s tímto tématem (např. sexuální menšiny, LGBT+ komunita, gender, homoparentality apod.)

V empirické části práce bude poté obsažen kvantitativní výzkum, který bude prováděn pomocí dotazníku vlastní konstrukce napříč celou společností.

Cílem bude poukázat na postoje české společnosti vůči vzniku duhových rodin a také poukázat na současné legislativní ukotvení homoparentality na území České republiky.

Výsledky této práce by mohly poskytnout podstatný pohled na aktuální stav a vývoj legislativního ukotvení vůči vzniku duhových rodin.

Práce také poukáže na postoje české společnosti a na jejich případné předsudky vůči vzniku duhových rodin. Rovněž by výsledky této práce mohly být užitečné během diskuse o otázkách rovnosti mezi majoritními skupinami a duhovými rodinami.

Rozsah pracovní zprávy:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

FAFEJTA, M., PEČENKOVÁ, M. *Sexualita a sexuální identita: sociální povaha přirozenosti*. Praha: Portál, 2016, Sestra (Grada). ISBN 978-802-6210-306.

HIML, Pavel; SEIDL, Jan a SCHINDLER, Franz (ed.). *"Miluji tvory svého pohlaví": homosexualita v dějinách a společnosti českých zemí*. Každodenní život., sv. 56. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80-257-0876-7.

RUPP, Leila J. a SOKOLOVÁ, Věra. *Vytoužená minulost: dějiny lásky a sexuality mezi osobami stejného pohlaví v Americe od příchodu Europeanů po současnost*. Praha: One Woman Press, 2002. ISBN 80-86356-11-6.

ELIASON, Michele J. a CHINN, Peggy L. *LGBTQ cultures: what health care professionals need to know about sexual and gender diversity*. 3rd edition. Philadelphia, Pennsylvania: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-1-4963-9460-6.

TITLBACH, Filip. *Byli jsme tu vždycky*. Praha: N media, 2022. ISBN 978-80-88433-07-1.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Lucie Hájková

Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2024**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2025**

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.

děkan

Ing. Jaroslav Myslivec, Ph.D.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2024

Poděkování

Největší poděkování patří vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Lucii Hájkové za její odbornou pomoc, cenné rady, trpělivost a vstřícný přístup při vedení mé bakalářské práce.

Také bych chtěla poděkovat své nejbližší rodině a přátelům, kteří mě po celou dobu studia podporovali a byli mi oporou. Poděkování patří také respondentům za jejich čas a ochotu. Bez jejich odpovědí by tato práce nemohla vzniknout. V neposlední řadě chci také poděkovat panu Ing. Jaroslavu Myslivcovi za jeho odborné rady a pomoc.

Prohlašuji:

Práci s názvem Postoje mladých dospělých na vznik duhových rodin jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne

Nikola Vondrová

Anotace:

Tato bakalářská práce se zaměřuje na postoje mladých dospělých ke vzniku duhových rodin, zejména na aspekt homoparentality, tedy rodin, ve kterých jsou rodiče homosexuální páry.

V teoretické části budou vymezeny klíčové pojmy související s tímto tématem, jako jsou sexuální menšiny, LGBTI+ komunita, gender a homoparentalita. Empirická část bude obsahovat kvantitativní výzkum realizovaný prostřednictvím dotazníkového šetření vlastní struktury.

Cílem práce je analyzovat postoje mladých dospělých k duhovým rodinám a současně poukázat na legislativní ukotvení homoparentality v České republice. Výsledky této práce mohou přinést důležitý vhled do aktuální situace a vývoje legislativních opatření v této oblasti.

Zároveň se práce zaměří na identifikaci postojů české společnosti a případných předsudků vůči duhovým rodinám. Výstupy této studie mohou být přínosné pro diskusi o otázkách rovnosti mezi majoritní společností a duhovými rodinami.

KLÍČOVÁ SLOVA

Homoparentalita, homosexualita, Mladá dospělost, Postoj, Vznik duhových rodin, LGBTI+

TITLE

Young adults' attitudes towards the emergence of homoparental families

Annotation

This bachelor's thesis focuses on the attitudes of young adults towards the formation of rainbow families, particularly the aspect of homoparenting, meaning families in which the parents are same-sex couples. The theoretical part will define key concepts related to this topic, such as sexual minorities, the LGBTI+ community, gender, and homoparenting. The empirical part will include a quantitative research study conducted through a self-structured questionnaire survey. The aim of this thesis is to analyze young adults' attitudes towards rainbow families and, at the same time, highlight the legislative framework of homoparenting in the Czech Republic. The findings of this study may provide important insights into the current situation and the development of legislative measures in this field. Furthermore, the thesis will focus on identifying the attitudes of Czech society and potential prejudices towards rainbow families. The study's outcomes may contribute to discussions on equality between mainstream society and rainbow families. Keywords Homoparenting, homosexuality, young adulthood, attitude, creation of rainbow families.

KEYWORDS

Homoparentality, homosexuality, Young adulthood, Attitude, The emergence of homoparental families, LGBTI+

Obsah

Úvod	10
Terminologie	11
LGBTI+	11
Duhová rodina/Homoparentalita	11
Homosexuál/Gay	11
Heteronormativ	11
Sexuální orientace	12
Gender	12
Historie	13
Historie LGBTI+ komunity na území ČR	13
Současná situace	19
Registrované partnerství	19
Partnerství	19
Duhové rodiny	20
Historie duhových rodin ve světě	20
Dánské království	20
Francouzská republika	20
Nizozemsko	21
Vznik duhových rodin	22
Pěstounská péče	22
Poručnictví	23
Osvojení/Adopce	24
Svěřenectví	25
Umělé oplodnění	26
Surogátní mateřství	26
Postoje	27
Postoje behaviorální (konativní)	27
Postoje poznávací (kognitivní)	28
Postoje citové (emocionální)	28
Mladá dospělost	29
Praktická část	31
Metodologie vědeckého výzkum	31
Cíl výzkumného šetření	31
Výzkumné otázky	32

Formulace hypotéz	32
Metoda sběru dat	33
Předvýzkum.....	33
Výzkumný soubor	33
Vyhodnocení dat a interpretace výsledků	34
Statistické ověření hypotéz.....	53
Hypotéza č.1	54
Závěr hypotézy č.1:	55
Hypotéza č.2.....	56
Závěr hypotézy č.2:	57
Hypotéza č.3.....	58
Závěr hypotézy č. 3:	60
Hypotéza č. 4.....	61
Závěr hypotézy č. 4:	62
Závěr výzkumného šetření	63
Závěr hlavní výzkumné otázky	63
Závěr dílčí výzkumné otázky č. 1	64
Závěr k dílčí výzkumné otázce č. 2.....	65
Závěr.....	66
Seznam Literatury:	68
Legislativa:	70
Seznam online zdrojů:	70
Seznam tabulek	72
Seznam Grafů.....	73
Příloha č.1 – dotazník.....	74

Úvod

Tématem práce je postoj mladých dospělých na vznik duhových rodin. Téma duhových rodin je neoddělitelně spojeno s širší problematikou LGBTI+ práv a společenských postojů k této komunitě. Postoje veřejnosti k homoparentálním rodinám se mohou významně lišit v závislosti na věku, vzdělání, kulturním prostředí či osobní zkušenosti. Zvláštní pozornost si zaslouží postoje mladých dospělých, neboť právě tato skupina se nachází v klíčové fázi formování vlastních názorů a postojů. Mladá dospělost, typicky vymezovaná jako období od 20 do 30 let, je etapou, kdy jedinec dokončuje vzdělání, osamostatňuje se a začíná přebírat odpovědnost za své životní rozhodnutí. Vzhledem k těmto faktorům je studium jejich postojů k duhovým rodinám významné, neboť mohou ovlivnit společenské normy a legislativní vývoj.

Z tohoto důvodu se bakalářská práce zaměřuje na postoje mladých dospělých ke vzniku duhových rodin. V teoretické části je nejprve vymezen soubor základních pojmů spojených s LGBTI+ komunitou, následně je nastíněn historický vývoj duhových rodin jak v českém prostředí, tak ve vybraných zemích světa. Další kapitoly se věnují současné legislativní situaci, různým formám rodičovství a procesu vzniku duhových rodin. Zvláštní pozornost je věnována také psychologickému pojetí postojů a faktorům, které je utvářejí. V praktické části jsem realizovala výzkum pomocí dotazníku vlastní konstrukce.

Cílem práce je přispět k hlubšímu porozumění postojů mladých dospělých k duhovým rodinám. Výzkum se zaměřuje nejen na zmapování postojů k různým aspektům homoparentality, ale také na vnímání právní a společenské rovnosti těchto rodin. Díky získaným poznatkům může práce poskytnout cenné informace odborné veřejnosti, které mohou přispět k rozšíření diskuse o právech duhových rodin. Výsledky mohou zároveň napomoci v legislativních procesech i v celkové společenské debatě týkající se postavení LGBTI+ komunity. Tímto způsobem může studie přispět k podpoře inkluzivnější a rovnější společnosti pro všechny její členy.

Terminologie

Na začátek bych ráda vysvětlila pár pojmů, která s tímto tématem úzce souvisí. Domnívám se, že většina těchto slov bude v mé práci buďto přímo využita, či považuji za nutnost tyto pojmy vysvětlit, aby následně nedošlo k nedorozumění ve vnímání obsahu této práce.

LGBTI+

Zkratka vycházející ze slov: Lesbiens, Gay, Bisexual, Trans, Intersexual. V novodobé kultuře se používá také označení LGBTQIA+. Krom výše zmíněných je v tomto pojmu ještě Queer a Asexual.¹

Duhová rodina/Homoparentalita

Duhová rodina je pojem, který označuje rodinu, kde je dítě vychováváno stejnopohlavním párem. Tedy lesbickým párem či gay párem. Homoparentalita znamená stejnopohlavní rodičovství. Jedná se tedy o synonyma.²

Homosexuál/Gay

Osoba, kterou přitahuje stejné pohlaví. Bez ohledu na pohlaví. Většinou je tento pojem používán pro muže. Pro ženy je následně používán pojem „lesby“ či „lesbičky“.³

Heteronormativ

Heteronormativ je předpoklad, že heterosexuality a tradiční gender role je normou. Tím je myšleno, že romantické i sexuální vztahy jsou pouze mezi mužem a ženou. Ostatní formy sexuality jsou brány jako nemoc či nepřirozená odchylka. Heteronormativ zároveň očekává, že muž je hlava a živitel rodiny. Žena je postavena do role hospodyňky a má na starost péči o děti.⁴

¹ Být LGBT+ v Česku. Online. In: *Být LGBT+ v Česku Zkušenosti LGBT+ lidí s předsudky, diskriminací, obtěžováním a násilím z nenávisti*. Pvní. Ombudsman, 2019, s. 96. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/Vyzkum-LGBT.pdf>.

² HARTL, Pavel. *Stručný psychologický slovník*. Praha: Portál, 2004. str. 231.

³ *Queer Slovník*. Online. Queers.cz. 2020. Dostupné také z: <https://www.gl.cz/slovník.phtml>.

⁴ Habarth, JM. Vývoj škály heteronormativních postojů a přesvědčení. *Psychologie a sexualita*, 6 (2), 2014 str. 166–188.

Sexuální orientace

Schopnost prožívat sexuální romantickou či emocionální přitažlivost vůči osobám určitého pohlaví či genderu. Klíčový aspekt identity každého jednotlivce, který může mít různé podoby.⁵

Gender

Není totéž, co pohlaví nýbrž se považuje za sociální roli. Tedy to, jak se člověk cítí či jak chce, aby ho vnímala společnost.⁶

Mnozí lidé také používají pojem Cisgender. Situace kdy genderová identita odpovídá fyzickému pohlaví při narození. V odborné literatuře je pro tento pojem často používán pojem „ne transsexuál“.⁷

⁵ American Psychological Association. (2008). Answers to your questions: For a better understanding of sexual orientation and homosexuality. Washington, DC.

⁶ CONNELL, Raewyn. *Gender: in world perspective*. Second edition. Short introductions. Cambridge, UK: Polity, 2009 str. Preface 1.

⁷ CAVA, Petr. Cisgender a cissexuál. *The Wiley Blackwell encyklopedie studií genderu a sexuality*, 2016, str.1.

Historie

Ve starověkém Řecku a Římě byla homosexualita běžnou součástí života. Primárně mužská homosexualita byla brána jako běžnou součástí společnosti. S příchodem křesťanství se tento způsob života začal více tabuizovat. Církev považovala homosexuální chování za hříšné, z tohoto důvodu se snažila ve společnosti upevňovat normy heterosexuálního manželství. V 18. a 19. století docházelo k pronásledování homosexuálů jak v Evropě, tak v Severní Americe.⁸

Po druhé světové válce byla LGBTI+ komunita po celém světě stále pronásledovaná. Homosexualita byla považována za zločin. Přes veškeré potlačování snah, začaly vznikat organizace na podporu této menšiny. V 50. letech v USA to bylo např. hnutí Mattachine Society, která bojovala za práva homosexuálů.⁹

V Evropě za práva homosexuálů bojuje ILGA-Europe (International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association – Europe), která je zde již od roku 1978.¹⁰ Na začátku 21. století první země zlegalizovaly manželství pro homosexuální páry např. Nizozemsko.¹¹

Historie LGBTI+ komunity na území ČR

Československá republika vznikla v roce 1918. V období před druhou světovou válkou vypadala situace pro LGBTI+ komunitu pozitivně. Kolem roku 1925 se objevovali lidé a organizace, které aktivně bojovali proti zrušení § 129 b) trestního zákona. Tento zákon stanovoval trestnost stejnopohlavních styků. O pár let později se začaly vydávat časopisy s tematikou homosexuality. Mezi prvními časopisy s homosexuální tematikou vyšel *Hlas sexuální menšiny* v roce 1931. Toto téma bylo velmi kontroverzní a řešila jej celá společnost. Emancipační hnutí těchto menšin, bylo nejaktivnější ve 30. letech minulého století, což ale válečné období a následná cenzura komunismu velmi oslabilo. Československé homosexuály zásadně poznamenala válečná léta mezi lety 1939-1945, primárně, kvůli velkému množstevnímu úbytku této menšiny, z důvodu spáchání sebevraždy, skonání ve vězení či v koncentračních táborech.¹²

⁸ *People with a History: Lesbian, Gay, Bisexual, and Trans* History Sourcebook*. Online. Fordham UNIVERSITY. 2024, 15. února 2025. Dostupné z: <https://sourcebooks.web.fordham.edu/pwh/greekeros.asp>.

⁹ *Mattachine Society*. Online. National park service. 2024, February 14, 2025. Dostupné z: <https://www.nps.gov/articles/000/mattachine-society.htm>.

¹⁰ *Historie ILGA: 1978/2012*. Online. ILGA World. 2012. Dostupné z: <https://ilga.org/news/ilga-history/>.

¹¹ *Férové manželství ve světě: Pokrokové Nizozemsko slaví dvacetiny*. Online. Jsme fér. 2019. Dostupné také z: <https://www.jsmefer.cz/nizozemsko>.

¹² SEIDL, Jan. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012. str. 157.

Velké omezení pro tuto komunitu byl komunismus a jeho cenzura. Vliv komunismu sílil a většina homosexuálů doufala, že nová republika bude spravedlivější než ta předmnichovská. Doufalo se, že nová vláda napraví všechny nespravedlnosti z minulosti a že se postaví za homosexuální menšiny. V roce 1950 vyšel nový trestní zákoník a společnost (primárně homosexuálně orientovaná) očekávala změnu. Trestnost homosexuálních styků zde však zůstala a ke změna zákona či zlepšení situace pro LGBTI+ menšinu se nedošlo.¹³

V 50. letech 20. století pražský psychiatr a sexuolog Kurt Freund věnoval svou pozornost výzkumu, který byl zaměřen na léčbu homosexuality. Používaná metoda nazvaná „provokování spojených libých a nelibých reakcí“, kombinovala farmakologickou a vizuální terapii. Subjektům zapojených do studie, byl podáván emetin neboli látka způsobující zvracení. Současně jim byly promítány obrázky mužů – od oblečených až po zcela nahé, často ve zvětšené podobě. Účastníci experimentu si během promítání měli představit tyto muže jako své sexuální partnery. Tento postup trval zhruba 30 až 45 minut. Poté Freund aplikoval pacientům injekčně testosteron a promítal jim obrazy žen, s cílem podpořit heterosexuální vzorce chování. Celý výzkum probíhal v letech 1950 až 1957. První výsledky se začaly rýsovat v roce 1953. Přestože Freund očekával významné změny v sexuální orientaci pacientů, závěry experimentu v roce 1957 ukázaly, že trvalá změna orientace není možná. Tento výzkum měl zásadní vliv na společenské a legislativní změny v Československu, včetně zrušení trestnosti homosexuálních styků.¹⁴

Komunistický režim přistoupil k reformě trestního práva a začala se připravovat nová ústava. Roku 1962 se LGBTI+ komunita konečně dočkala a stejnopohlavní styk se stal legálním. Stejnopohlavní styk zde nebyl přímo definován, nýbrž spadal do kategorie činů, které sice byly v rozporu s novou socialistickou dobou, avšak nebyly pro společnost nebezpečné, tudíž nebyla potřeba je trestně stíhat.¹⁵

¹³ PAŽOUT, Jaroslav a LOZOVIUKOVÁ, Kateřina (ed.). *"Nechtění" spoluobčané: skupiny obyvatel perzekvovaných či marginalizovaných z politických, národnostních, náboženských i jiných důvodů v letech 1945-1989*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2018 str. 154-156.

¹⁴ FREUND, Kurt: *Homosexualita u muže*. Praha, Státní zdravotnické nakladatelství 1962, str. 231-232.

¹⁵ NEKOLA, Martin; HEJZLAROVÁ, Eva M. a KOHOUTEK, Jan. *Česká veřejná politika optikou teorie sociální konstrukce cílových populací*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2020 str. 344.

I přes to, že homosexualita nebyla nezákonná, tak stále společností byla vnímána jako nemoc, jako něco, co by se mělo odborně léčit. Z tohoto důvodu měla medicína po roce 1969 hlavní vliv na homosexuály a možnosti jim nabízené. Jedna z možností, která byla často nabízená byla socioterapeutická skupinová sezení. V Praze byla první taková skupina pro homosexuály založená v roce 1982 pod vedením psychologa Slavomila Hubálka. V Brně tato skupina vznikla již o 6 let dříve pod vedením sexuoložky Dagmar Bártové. Jako základní předmět léčby nebyla samostatná homosexuální orientace nýbrž problémy a překážky se začleněním do společnosti a s potížemi, které mohou vyplynout ze špatného vyrovnání se sebou samým. Tyto socioterapeutické skupiny nahrazovaly homosexuální kluby, ve kterých se scházeli před či po sezení. Scházeli se většinou neformálně např. v hospodách či barech. Jejich setkání vedlo za účelem socializace mezi sebou samými a upevnování jejich postavení ve společnosti.¹⁶

Na konci 80. let 20. století začal Socioterapeutický ústav organizovat Socioterapeutický klub homosexuálů. Tento klub byl koncipován volněji než tradiční socioterapeutické skupiny, s menším důrazem na terapii či změnu orientace. Hlavním cílem bylo umožnit setkávání lidí se stejnými problémy a podporou vzájemného poznávání. Setkání se zúčastnilo přibližně třicet až čtyřicet osob. Délka těchto setkání se lišila. Některá trvala několik hodin, jindy probíhala po celý víkend. Socioterapeutický klub fungoval do roku 1989.¹⁷

V minulosti nebyli homosexuálové ve společnosti vnímáni rovnocenně. Dokladem toho je existence policejní evidence homosexuálů, která byla známá pod označením „růžové seznamy“. Tyto seznamy sloužily jako nástroj při vyšetřování trestných činů. Na rozdíl od představ veřejnosti, která se domnívala, že seznamy byly spravovány Státní bezpečností (StB), jejich vedení měla na starosti kriminální policie. Ta zastávala názor, že homosexuálové často figurují jako oběti nebo případně pachatelé trestných činů, a to z důvodů jako jsou zášť, žárlivost nebo osobní vendeta na základě sexuální orientace. Kriminální policie proto evidenci nepovažovala za projev diskriminace, nýbrž za praktickou pomůcku při vyšetřování. Přesto homosexuální komunita tento registr chápala jako zásah do svých práv a soukromí. V kontextu

¹⁶ PAŽOUT, Jaroslav a LOZOVIUKOVÁ, Kateřina (ed.). *"Nechtění" spoluobčané: skupiny obyvatel perzekvovaných či marginalizovaných z politických, národnostních, náboženských i jiných důvodů v letech 1945-1989*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2018 str. 161.

¹⁷ SEIDL, Jan. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012. str. 306-307.

reformních snah a emancipace sexuálních menšin se zrušení růžových seznamů stalo prioritou. Tento krok byl nakonec realizován po Sametové revoluci v roce 1989.¹⁸

Na přelomu 80. a 90. let minulého století zde vzniklo neoficiální uskupení s názvem Lambda. Název se odvíjí od písmena řecké abecedy, které používaly gay a lesbické proudy v 80. a 70. letech. Toto hnutí vzniklo jako doplněk k polooficiálnímu Socioterapeutickému klubu. Z Lambdy se postupně stal bulletin pro potřebu Sexuologického ústavu v Praze. Hned první díl sloužil pro propagaci Socioterapeutického klubu, o kterém napsali, že zvyšuje životní spokojenost a přijetí svého zdravotního stavu. Tento občasník byl definován jako pomůcka zvláštního charakteru, která byla dostupná každému, kdo si o něj požádal.¹⁹ Také se zde informovalo například o místech speciálně určené pro homosexuály. Konkrétně zde byly řečeny Žižkovské lázně, ze kterých se po pádu komunismu staly sauny pro homosexuální turismus.²⁰ Dosah Lambdy byl však limitován, tím, že neměl prostor ve veřejném prostoru. Tudíž se o ně neměla široká veřejnost, která nebyla součástí homosexuálních sociálních kruhů, jak dozvědět.²¹

V roce 1989 uspořádal klub Lambda na kopci Závist v Praze-Zbraslavi akci s názvem „Světlo pro AIDS“. Jednalo se o klubové posezení u ohně, které reagovalo na rostoucí povědomí o epidemii AIDS. V té době mělo Československo již tři oběti této nemoci. Homosexuální aktivisté začali téma HIV/AIDS brát velmi vážně, neboť vnímali nemoc jako důležitý argument pro emancipaci homosexuální menšiny. Argumentovali tím, že pokud by se zlepšilo postavení homosexuálů ve společnosti, mohlo by dojít ke snížení rizikového sexuálního chování, které často pramení z marginalizace.²²

¹⁸ PAŽOUT, Jaroslav a LOZOVIUKOVÁ, Kateřina (ed.). *"Nechtění" spoluobčané: skupiny obyvatel perzekvovaných či marginalizovaných z politických, národnostních, náboženských i jiných důvodů v letech 1945-1989*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2018 str. 163.

¹⁹ SEIDL, Jan. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno str.314-316.

²⁰ HIML, Pavel; SEIDL, Jan a SCHINDLER, Franz (ed.). *"Miluji tvory svého pohlaví": homosexualita v dějinách a společnosti českých zemí. Každodenní život.*, sv. 56. Praha: Argo, 2013. str. 364.

²¹ SEIDL, Jan. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno str.307-308.

²² HIML, Pavel; SEIDL, Jan a SCHINDLER, Franz (ed.). *"Miluji tvory svého pohlaví": homosexualita v dějinách a společnosti českých zemí. Každodenní život.*, sv. 56. Praha: Argo, 2013. str. 414.

Díky tématu HIV v 90. letech minulého století vznikla spousta spolků, které měly značný vliv na historii homosexuální komunity na našem území. Již na začátku 90. let vzniklo Hnutí tolerance, které se zasazovalo o rovnoprávnost homosexuálních občanů a významně přispělo k diskusi o právech LGBT komunit. Krátce na to se toto hnutí přejmenovalo na Gay iniciativu. Hnutí se téhož roku pokusilo uspět ve volbách do parlamentu, avšak mandát nezískalo. Přesto sehrálo klíčovou roli v šíření povědomí o problémech a životních podmínkách homosexuálních menšin. Výsledkem těchto snah vyšlo schválení zákona č. 175/1990 Sb., který sjednotil věkovou hranici pro legální homosexuální i heterosexuální vztahy na 15 let.²³

Velice důležitým milníkem historie pro homosexuální minoritu je rok 1992, kdy přestala homosexualita být považována za nemoc. WHO ji vyškrtla z Mezinárodní klasifikace nemocí. V reakci na toto vyškrtnutí Česká republika přerušila veškeré pokusy o léčbu homosexuality. Homosexualita tak je od roku 1994 vnímána jako „přirozený, avšak minoritní projev lidské sexuality“ a členové LGBTI+ komunity jako přirozená součást společnosti.²⁴

V roce 1995 se objevil první pokus o právní zrovnoprávnění homosexuálních a heterosexuálních párů. Sdružení organizací homosexuálních občanů (SOHO) využilo příležitosti, kdy vláda Václava Klause připravovala novelu občanského zákoníku týkající se rodinného práva. SOHO usilovalo o to, aby soužití osob stejného pohlaví mělo stejný právní status jako manželství heterosexuálů. Vláda však tento požadavek zamítla a ve svém oficiálním stanovisku uvedla, že nehodlá legalizovat žádnou formu manželství s nižším právním postavením. První pokus o legislativní úpravu stejnopohlavních svazků tak skončil neúspěchem. Několik let po prvním neúspěšném pokusu o legalizaci stejnopohlavního svazku se nesl ve snahách o odstranění zátěží pro běžný život.²⁵

V roce 1997 byl podán první návrh zákona o registrovaném partnerství. Primárně šlo o naplnění svazku stejnopohlavních párů se všemi právními důsledky jako v manželství. Jediné, co bylo jinak než v „klasickém manželství“ bylo osvojení dítěte partnera. To tento návrh neumožňoval. Tento návrh se neseťkal s pozitivními ohlasy a byl zamítnut již v prvním čtení. Mezi názory,

²³ NEKOLA, Martin; HEJZLAROVÁ, Eva M. a KOHOUTEK, Jan. *Česká veřejná politika optikou teorie sociální konstrukce cílových populací*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2020 str. 359.

²⁴ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Praha: Karolinum, 2000. str. 48-49.

²⁵ STEHLÍKOVÁ, Džamila; PROCHÁZKA, Ivo; HORMADA Jiří. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR* Praha: Sdružení organizací homosexuálních občanů (SOHO) v České republice 1995. str. 68-69.

kteřé byly proti uzákonění tohoto návrhu, byly primárně obavy o rodičovství stejnopohlavních párů. Ještě tento rok byl upravený návrh podán znovu, avšak nebyl uzákoněn.²⁶

V roce 1999 byl podán návrh na změnu zákona o zaměstnanosti. Tehdy se nejen tato komunita snažila prosadit rovné příležitosti pro všechny. Tedy primárně o to, aby se Česká republika zavázala k naplňování ideálů rovnosti a zajištění nediskriminace občanů. Nejen aby nediskriminovala občany s jinou sexuální orientací ale také ženy v každodenním i pracovním životě. Klíčový posun však nastal až v roce 2009, kdy byl schválen antidiskriminační zákon č. 198/2009 Sb., který upravuje princip rovného zacházení a poskytuje právní ochranu před diskriminací.²⁷

V roce 2001 vláda Miloše Zemana podala návrh zákona o partnerském soužití osob stejného pohlaví. Tento návrh stále neumožňoval svěření dítěte do péče, osvojení, pěstounství, ani poručnictví. Další pokus vzniknul v roce 2004 ve spolupráci s Gay lesbickou ligou. Tento návrh představoval kompromis oproti předchozím verzím. I když stále neumožňoval adopci dětí stejnopohlavními páry, zahrnoval možnost pěstounství. To sice nemohlo být společné, ale i tak šlo o výrazný pokrok. Zákon rovněž nevyklučoval poručnictví, opatrovnictví a svěření dítěte do péče. V roce 2005 byl návrh zamítnut ve třetím čtení, ale o tři měsíce později byl znovu předložen. Vláda Jiřího Paroubka k němu zaujala neutrální postoj a Poslanecká sněmovna její znění nakonec schválila. Tento zákon se stal prvním svého druhu, který postoupil k projednání do Senátu. Tehdejší prezident Václav Klaus však zákon vetoval, avšak Poslanecká sněmovna jeho veto přehlasovala. Pro jeho definitivní schválení bylo nutné přijmout podmínku některých poslanců, tedy zákaz adopce pro stejnopohlavní páry. Tím se stal zákon č. 115/2006 Sb. o registrovaném partnerství právní realitou. Zákon vstoupil v platnost 1. července téhož roku a byl považován za dosud nejvýznamnější legislativní změnu pro LGBTI+ komunitu v České republice.²⁸ Zákon sice byl přijat, nicméně nenaroval práva a povinnosti stejnopohlavních párů oproti heterosexuálním vztahům a manželství jako takovému.²⁹

²⁶ *Usnesení Rady pro lidská práva*. Online. 2000. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rlp/cinnost-rady/zasedani-rady/Usneseni-Rady-k-priprave-vecneho-zameru-navrhu-zakona-o-partnerskem-souzití-osob-stejneho-pohlavi.pdf>.

²⁷ zákon č. 198/2009 Sb. antidiskriminační zákon – znění od 01.01.2018.

²⁸ SEIDL, Jan. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno str.448-459.

²⁹ NEKOLA, Martin; HEJZLAROVÁ, Eva M. a KOHOUTEK, Jan. *Česká veřejná politika optikou teorie sociální konstrukce cílových populací*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2020 str. 362.

Současná situace

V České republice existovalo registrované partnerství. Od 1. 1. 2025 se zákon č. 115/2006 Sb. novelizoval a máme pouze Partnerství. Registrované páry mají možnost přeregistrovat, pokud však nechtějí, tak právní svazek registrovaný pár jim stále zůstává. Avšak od roku 2025 již není možné uzavřít registrované partnerství ale pouze partnerství.³⁰

Registrované partnerství

Registrované partnerství je právní institut, který je společností uznáván jako svazek dvou osob stejného pohlaví. S tímto svazkem pár získává jistá práva a povinnosti. Např. mají dědické právo a výživné sami sobě navzájem. Zároveň mají právo vědět informace o zdravotním stavu partnera. Avšak nemohou dostávat vdovský či vdovecký důchod po smrti partnera či partnerky. Nemohou adoptovat děti či si je navzájem adoptovat, pokud děti jsou z předchozích vztahů. A v případě lesbických párů práva ještě ztratí v podobě zákazu umělého oplodnění. Zároveň nemají daňové nároky na společné zdanění nebo jiné výhody jako manželé.³¹

Partnerství

Partnerství je právní institut, který vznikl pozměňovacím návrhem. Je pouze pro osoby stejného pohlaví. Je podobný klasickému manželství. Avšak se zde mění nějaká práva oproti manželství. Partneri po sobě mohou dědit a mohou využívat slevu na dani či po smrti partnera pobírat vdovský či vdovecký důchod. Také v této novele existuje takzvané přiosvojení. Tedy druhý partner či partnerka může přiosvojit dítě, které má v péči první partner či partnerka. Nejde však o adopci, tu novela neumožňuje. Dle novely dále mají plné právo na informace o zdravotním stavu, což v rámci registrovaného partnerství možné nebylo.³²

Ani lesbické páry, které uzavřely partnerství nemohou projít umělým oplodněním. Protože v zákoně č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách se píše, že mohou zažádat pouze muž a žena společně o umělé oplodnění. Pokud by se některé ženy domluvily s mužskými přáteli nebo známými, kteří by byli ochotni s nimi podat společnou žádost o umělé oplodnění, jednalo by se o obcházení zákona a mohlo by to mít právní důsledky.³³

³⁰ *Otázky a odpovědi k novele partnerství*. Online. Jsme fér. 2024. Dostupné z: https://www.jsmefer.cz/otazky_odpovedi_novela_partnerstvi.

³¹ *Uzavření registrovaného partnerství*. Online. Ministerstva vnitra České republiky. 2008. Dostupné také z: <https://mv.gov.cz/clanek/uzavreni-registrovaneho-partnerstvi.aspx>.

³² *Otázky a odpovědi k novele partnerství*. Online. Jsme fér. 2024. Dostupné z: https://www.jsmefer.cz/otazky_odpovedi_novela_partnerstvi.

³³ zákon č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách - znění od 01.01.2024.

Duhové rodiny

Historie duhových rodin ve světě

V České republice zatím není uzákoněno manželství stejnopohlavních párů, můžeme se však inspirovat legislativními úpravami v jiných státech, kde tento právní institut funguje již dlouhou dobu. Pro účely této práce jsem se rozhodla zmapovat přístupy tří vybraných zemí: Dánska, Nizozemska a Francie. Inspirace těmito modely by mohla přispět k vytvoření právního rámce, který by zajistil větší jistoty a ochranu duhovým rodinám v České republice.

Dánské království

Dánské království je zmíněno jako první, protože jako první stát v Evropě (a jeden z prvních na světě) uzákonilo možnost registrovaného partnerství pro stejnopohlavní páry již v roce 1989. Manželství stejnopohlavních párů pak bylo uznáno v roce 2012. V oblasti adopčních práv Dánsko dlouhodobě rozšiřovalo práva pro duhové rodiny až do umožnění adopce dětí druhého partnera. Tento legislativní vývoj měl zásadní vliv na společenské přijetí duhových rodin, které se postupně staly běžnou součástí dánské společnosti.³⁴

Dánská legislativa postupně umožnila nejen adopci dětí partnera, ale i v roce 2009 společnou adopci dětí, čímž vytvořila stabilní právní rámec pro různé typy rodin. Tento krok výrazně přispěl ke zlepšení postavení dětí vyrůstajících v duhových rodinách, které získaly stejnou právní jistotu jako děti v heterosexuálních rodinách.³⁵

Francouzská republika

Ve Francii byl homosexuální styk zbaven beztrestnosti již v roce 1791 během vlády Napoleona I., kdy byl odstraněn z trestního zákoníku. Roku 1992 zákonodárci podali návrh na Contrat d'union civile, zkráceně CUC. Tento svazek byl pro svéprávné osoby bez ohledu na pohlaví. Tento zákon byl v roce 1997 přepracován na Contrat d'union civile et sociale, zkráceně CUCS. Oproti původnímu návrhu, jsou zde malé odlišnosti. Z těchto zákonů postupem vyšel PACS,

³⁴ *Forslag til lov om ændring af adoptionsloven*. Online. 2003. Dostupné z: https://webarkiv.ft.dk/Samling/20021/lovforslag_som_fremsat/L119.htm.

³⁵ *Férové manželství ve světě: V Dánsku to byl logický krok, zákon se přijímal jen čtvrt roku*. Online. Jsme fér. 2019. Dostupné také z: <https://www.jsmefer.cz/dansko>.

tedy Pacte civil de solidarité, který poskytuje právní jistoty párům, včetně stejnopohlavních párů.³⁶

PACS můžeme považovat za určitý typ registrovaného partnerství. Funguje opět pro obě pohlaví. Je to právní status, který nese svá práva a povinnosti, avšak ne na takové úrovni, jako manželství. Z tohoto zákona vyplývá primárně vzájemná finanční pomoc a podpora.³⁷ Ačkoliv instituce neumožňuje po úmrtí dědit, umožňuje využít slevu na dani.³⁸

V roce 2013 Francie schválila zákon o manželství pro všechny (Mariage pour tous), čímž přiznala stejnopohlavním párům plná manželská práva včetně adopce dětí. Tento krok měl zásadní dopad na právní ochranu duhových rodin. Francouzská legislativa umožňuje jak adopci dětí partnera, tak plnou adopci dětí bez biologického propojení.³⁹

Nizozemsko

V Nizozemsku byl nejdříve uzákoněn stejnopohlavní styk, a to v roce 1811. Nizozemsko jako první stát světa následně uzákonilo manželství stejnopohlavních párů, avšak k tomu také vedla nelehká cesta. LGBTI+ aktivisté zde měli dlouholetou trasu k narovnání práv. Nejprve se uzákonilo registrované partnerství, a to již v roce 1998. Toto registrované partnerství mělo všechna práva a povinnosti stejná jako manželé. Hned 2 roky po uzákonění registrovaného partnerství se zde uzákonilo manželství pro všechny, vzhledem k tomu, že zde byla již práva zrovnoprávněna stále to nemělo název „manželství“.⁴⁰

³⁶ DELECRAZ, Y.: Le nouveau régime des biens dans le PACS, Actualité juridique famille, Dossier PACS: derniers textes, Dalloz, Paris, 2007.

³⁷ Uzavírání registrovaného partnerství ve Francii. Online. České velvyslanectví v Paříži. 2010. Dostupné také z: https://mzv.gov.cz/paris/cz/konzularni_informace/konzularni_agenda_matricni_overovaci/matrika/uzavirani_registrovaneho_partnerstvi_ve/index.html.

³⁸ Quel est l'avantage du PACS pour les impôts ? Online. Climb. 24-06-2024. Dostupné také z: <https://www.climb.fr/guides/impots-pacs>.

³⁹ Du PACS au mariage pour tous : l'application de la loi ouvrant le mariage aux couples de même sexe. Online. Vie-publique.fr. 2023. Dostupné z: <https://www.vie-publique.fr/eclairage/19445-le-mariage-pour-tous-application-de-la-loi-du-17-mai-2013>.

⁴⁰ Férové manželství ve světě: Pokrokové Nizozemsko slaví dvacetiny. Online. Jsme fér. 2019. Dostupné také z: <https://www.jsmefer.cz/nizozemsko>.

Nizozemská legislativa postavila stejnopohlavní manželství na úroveň manželství heterosexuálních párů, včetně plných adopčních práv. Stejnopohlavní páry zde mohou adoptovat nejen děti partnera, ale také děti z ústavů či zahraničí. Nizozemsko je do dnes považováno za jeden z nejvyspělejších států Evropy.⁴¹

Vznik duhových rodin

Homoparentální rodiny v České republice mohou vzniknout několika způsoby, a to jak prostřednictvím biologického, tak i právního procesu. Mezi hlavní způsoby, jak mohou takové rodiny vzniknout, patří: přivedení svého dítěte z předešlých vztahů pěstounská péče, osvojení, poručnictví, svěření, surrogátní mateřství či umělé oplodnění. Avšak je důležité dodat, že ne vždy je právní vztah k dítěti stejný.

Pěstounská péče

Pěstounská péče je náhradní forma rodinné péče. V České republice je garantována a financována státem. Předpokladem k tomu, aby se dítě dostalo do pěstounské péče je fakt, že se rodič o dítě nemůže či nechce postarat. Pokud je jeden z partnerů pěstounem, dá se tato forma považovat za možnost, jak vznikne duhová rodina.⁴² V občanském zákoníku je podtrhnuta role pěstouna jako náhradního pečovatele o dítě, nikoliv jako náhradního rodiče.⁴³ Důležité je též dodat, že opatrovník nefiguruje jako zákonný zástupce dítěte. Též nemá vůči dítěti vyživovací povinnost.⁴⁴

Zákon stanoví, že každá fyzická osoba, která splňuje osobní předpoklady pro péči o dítě, může být pěstounem. Primárně se jedná o morální, finanční a zdravotní předpoklady, které mají zajistit řádnou výchovu dítěte. Tyto podmínky jsou kladené pro rozvoj dítěte a umožňují mu vyrůstat ve stabilním a podporujícím prostředí. Na základě tohoto zákona může být pěstounem i člen LGBTI+ komunity, pokud splňuje všechny požadavky. Vztah druhého partnera k dítěti je v rámci pěstounské péče obvykle neformální, dokud neproběhne proces adopce. Druhý partner může dítě vychovávat, ale právně nebude uveden jako zákonný zástupce.⁴⁵

⁴¹ BARŠA, Pavel. *Politika rodu a sexuální identity. Sborník prací Fakulty sociálních studií brněnské univerzity. Sociální studia*, sv. 7. Brno: Masarykova univerzita, 2002. str. 153-154.

⁴² NOŽÍŘOVÁ, Jana. *Náhradní rodinná péče*. Praha: Linde, 2012. str. 15.

⁴³ TRNKOVÁ, Lucie. *Náhradní péče o dítě*. Právo prakticky. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Str. 79.

⁴⁴ SYCHROVÁ, Adriana. *Pedagogické aspekty náhradní rodinné péče*. Vydání I. Monographica., XIV. Pardubice: Univerzita Pardubice, str. 11.

⁴⁵ § 3 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči - znění od 1. 1. 1996.

Poručnictví

Primární funkcí poručnictví je zajištění osobní péče o dítě, stejně jako spravování jeho majetku a záležitostí. Poručník má vůči dítěti stejná práva a povinnosti jako biologičtí rodiče. Z hlediska materiálního zabezpečení je poručník v právním postavení rovný pěstounovi, a to jak z hlediska péče o dítě, tak zajištění jeho základních životních potřeb a zájmů. Za stejných podmínek mu tedy může vzniknout právo na finanční příspěvek od státu stejně jako u pěstounské péče.⁴⁶ Důvodem pro jmenování poručníka je skutečnost, kdy dítě, které nedosáhlo plnoletosti, nemá žádného z rodičů, který v plném rozsahu vykonává rodičovskou odpovědnost. Primárně se jedná o děti, jejichž rodiče zemřeli, jsou neznámí či byli rodiče zbavení odpovědnosti za dítě.⁴⁷

Jmenován do role poručníka může být osoba, kterou zvolili rodiče například v závěti či v neformálním dopise, tím může být například SMS zpráva. Pokud rodiče neurčili poručníka, justice bude hledat ideálního kandidáta z řad příbuzných. Případně bude hledat mezi těmi, kteří jsou rodinně blízcí.⁴⁸ Pokud soud nenajde vhodnou osobu, tuto osobu zvolí OSPOD. Zákon také připouští, že do funkce poručníka mohou být dosazeny dvě osoby najednou. Z pravidla to jsou manželé, avšak zákon nezakazuje, že by v roli poručníka nemohli být registrovaní partneři případně pár v partnerství.⁴⁹

Fyzická osoba, která by měla být jmenována do role poručníka musí splňovat několik kritérií, která jsou dána zákonem. Musí se jednat o osobu svéprávnou a plnoletou, musí žít způsobem života, který zaručuje řádný výkon funkce. Zároveň tato osoba musí s funkcí souhlasit. Pokud dojde k situaci, že poručník ztratí způsobilost k výkonu funkce například bude omezen ve svéprávnosti či ztratí fyzickou schopnost funkci vykonávat, bude dítěti automaticky přiřazen veřejný poručník ze strany OSPODU. Poručík v každém případě musí jednat v nejlepším zájmu dítěte bez ohledu, na to, jak ke své funkci přišel.⁵⁰

⁴⁶ SYCHROVÁ, Adriana. *Pedagogické aspekty náhradní rodinné péče*. Vydání I. Monographica., XIV. Pardubice: Univerzita Pardubice, str. 13.

⁴⁷ TRNKOVÁ, Lucie. *Náhradní péče o dítě*. Právo prakticky. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Str. 103.

⁴⁸ SYCHROVÁ, Adriana. *Pedagogické aspekty náhradní rodinné péče*. Vydání I. Monographica., XIV. Pardubice: Univerzita Pardubice, str. 13.

⁴⁹ § 930 č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ TRNKOVÁ, Lucie. *Náhradní péče o dítě*. Právo prakticky. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Str. 103.

V případě páru, kde je jeden z partnerů poručníkem dítěte, druhý partner má možnost podílet se na výchově a každodenní péči o dítě, nicméně právní vztah k dítěti nemá, pokud neprojde procesem adopce. Druhý partner tak může působit v roli „neformálního rodiče“, ale jeho právní postavení vůči dítěti se zpevňuje až po právní úpravě. V takovém případě může druhý partner získat práva a povinnosti, jako je to u biologického rodiče, a stát se tak plnohodnotným rodičem dítěte.⁵¹

Osvojení/Adopce

Na začátek je důležité dodat že osvojení a adopce jsou významově stejná slova. V zákoně se však používá slovo osvojení. Mezi osvojitelem a osvojeným dítětem vzniká stejný právní vztah jako mezi biologickými rodiči a dítětem. To znamená, že osvojitel získává veškerá rodičovská práva a povinnosti. Osvojením právně volného dítěte zároveň automaticky zanikají jeho původní rodinné vazby s biologickou rodinou.⁵²

O adopci dítěte primárně usilují bezdětné páry, kterým nejde získat dítě jinou cestou.⁵³ Dle zákona č. 89/2012 oddílu 2 §799 odstavce (1) „*Osvojitelem se může stát pouze zletilá a svéprávná osoba, zaručuje-li svými osobními vlastnostmi a způsobem života, jakož i důvody a pohnutkami, které jí vedou k osvojení, že bude pro osvojované dítě dobrým rodičem.*“⁵⁴ Z tohoto zákona tedy vyplývá, že homosexuálně orientovaní lidé mohou adoptovat dítě, avšak nemohou ho adoptovat jako pár dohromady.

Vzhledem k tomu, že homoparentální rodiny nejsou v českém právu postaveny na stejnou úroveň jako manželé, tak je automaticky druhý rodič z rodného listu vymazán, a to dle zákona č. 89/2012 oddílu 2 §800, „*Osvojiteli se mohou stát manželé nebo jeden z manželů. Výjimečně může osvojit i jiná osoba; v tom případě soud též rozhodne o tom, že se z matriky vypouští zápis o druhém rodiči.*“⁵⁵

⁵¹ § 930 č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² SYCHROVÁ, Adriana. *Pedagogické aspekty náhradní rodinné péče*. Vydání I. Monographica., XIV. Pardubice: Univerzita Pardubice, str. 9.

⁵³ ZEŽULOVÁ, Dagmar. *Pěstounská péče a adopce*. Praha: Portál, 2012. str. 17.

⁵⁴ § 799 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (nový) - znění od 01.04.2024.

⁵⁵ § 800 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (nový) - znění od 01.04.2024.

Svěřenectví

Předpoklad pro vznik vztahu mezi svěřencem a pečující osobou vzniká v situacích, kdy rodiče dítěte chybí, zanedbávají výchovu nebo nejsou schopni zajistit odpovídající podmínky pro jeho život. Na rozdíl od adopce není svěřenectví zprostředkováno OSPOD, protože se předpokládá, že pečující osoba je dítěti blízká a již ji zná. Ačkoli to zákon přímo neurčuje, ve většině případů se jedná o příbuzného nebo velmi blízkého člověka. Vzhledem k faktu, že pečující osoba může být příbuzná či blízká, tak se může jednat o osobu spadající do LGBTI+ komunity. Tato osoba se ujme péče o dítě po dobu, po kterou rodiče nejsou schopni plnit rodičovské povinnosti vůči dítěti. Pečující osoba musí souhlasit s pečováním o dítě. Na rozdíl od pěstounů není nijak prověřována ani odborně posuzována na novou roli. Ačkoliv musí plnit požadavky řádné péče o dítě stejně jako jiné placené možnosti náhradní péče, nemá nárok na odměnu od státu.⁵⁶

Aby se předešlo zneužití tohoto právního institutu, zákon jasně stanoví, že svěření dítěte do osobní péče pečující osoby nenahrazuje pěstounskou ani předpěstounskou péči. Stejně tak nesupluje péči, která musí předcházet adopci.⁵⁷ Svěřenectví bude mít vždy přednost před adopcí či pěstounstvím.

Práva a povinnosti pečující osoby jsou vždy vymezeny soudem v rozhodnutí o svěření dítěte do její péče. Vyživovací povinnost rodičů nebo bližších příbuzných vůči dítěti zůstává zachována. Soud stanoví výši této povinnosti v závislosti na možnostech a majetkových poměrech těchto osob. Vzhledem k tomu, že tato forma náhradní rodinné péče není státem finančně podporována, pečující osoby za ni neobdrží žádnou platbu či příspěvek a veškeré potřeby dítěte jsou hrazeny z výživného. Pečující osoba je povinna s těmito prostředky zacházet v nejlepším zájmu dítěte.⁵⁸

Pokud tedy není možné rodičům či vzdáleným příbuzným uložit vyživovací povinnost k dítěti, nelze dítě do této formy náhradní rodinné péče svěřit. Nebylo by totiž jinak hmotně zajištěno. V takovém případě by dítě bylo vybrané osobě svěřeno do péče jako pěstounovi. Tedy by šlo o takzvanou příbuzenskou pěstounskou péči vykonávanou osobou dítěti příbuznou či blízkou.⁵⁹

⁵⁶ TRNKOVÁ, Lucie. *Náhradní péče o dítě*. Právo prakticky. Praha: Wolters Kluwer, 2018. str. 97.

⁵⁷ § 953 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (nový) - znění od 01.04.2024.

⁵⁸ § 956 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (nový) - znění od 01.04.2024.

⁵⁹ TRNKOVÁ, Lucie. *Náhradní péče o dítě*. Právo prakticky. Praha: Wolters Kluwer, 2018. str. 98.

Vztah druhého partnera k dítěti je primárně neformální, dokud nedojde k adopci.

Druhý partner se může aktivně podílet na výchově dítěte, ale jeho vztah k dítěti není právně uznán bez dodatečného právního kroku.⁶⁰

Umělé oplodnění

Tato možnost vzniku je rezervovaná pro lesbické páry. V zákoně č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách v § 6 odst. 1 je napsáno, že umělé oplodnění lze provést ženě, která ještě nepřekročila věk plodnosti tedy 49 let. O umělé oplodnění mohou požádat písemně muž a žena, kteří tuto službu hodlají podstoupit společně. Sice tento neplodný pár nemusí být v manželském páru, ale musí se dle zákona jednat o muže a ženu. Z tohoto důvodu není umělé oplodnění dostupné nejen pro lesbické páry, ale ani pro ženy žijící bez partnera.⁶¹

Surogátní mateřství

Surogátní mateřství neboli náhradní mateřství je proces, kdy je embryo biologické matky a spermie biologického otce vloženo do náhradní matky. Náhradní matka dítě odnese, porodí a následně se vzdá veškerých rodičovských práv a povinností ve prospěch biologického otce. V tuto chvíli si jeho biologická matka neboli manželka otce, může dítě osvojit a být plnohodnotný rodič.⁶² Vzhledem k tomu, že zákony umožňují v partnerství osvojení dítěte druhého z páru, tak je toto skvělá možnost pro homosexuální páry. Dítě od náhradní matky však není právně vymahatelné. Náhradní matka nemůže dostat finanční odměnu za to, že dítě odnese, porodí a předá jiným osobám. Pokud by k tomu došlo, jednalo by se o trestný čin svěřeni dítěte do moci jiného. Tento trestný čin spáchá ten, kdo za úplatu předá dítě někomu jinému za účelem adopce. Za takový čin hrozí trest odnětí svobody až na tři roky.⁶³

⁶⁰ § 953 č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (nový) - znění od 01.04.2024.

⁶¹ § 6 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách – znění od 01.01.2024.

⁶² § 804 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶³ *Náhradní mateřství*. Online. GOV. 2015. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/informace/nahradni-materstvi-INF-25>

Postoje

Pojem postoj se na začátku 18. století používal v malířském žargonu. Většinou byl používán pro označení polohy těla při výtvarném zpodobení. Podobný smysl měl tento pojem i v dramaturgii či kinematografii.⁶⁴

Pojem postoj poprvé uvedli do psychologického a sociologického světa W. J. Thomas a F. Znaniecki v roce 1918. Tento pojem poprvé použili v práci *Polský sedlák v Evropě a Americe*. V této práci autoři chápali tento pojem jako „*individuální protějšek společenské hodnoty*“. Tento popis pomohl k definici postoje tak jak ho známe dnes. Této definice se ujal G. W. Allport v roce 1935. Tento pojem definoval jako „*mentální a nervový stav pohotovosti, organizovaný zkušeností, vyvíjející direktivní nebo dynamický vliv na odpovědi individua vůči všem objektům a situacím*“. Jedná se o jednu z definic, která se používá v dnešní době.⁶⁵

G. W. Allport na základě zkoumání rozdělil postoj do 3 složek, z nichž se skládá celkový stav. Tyto složky jsou poznávací (kognitivní), citové (emocionální) a konativní (behaviorální).⁶⁶

Postoje behaviorální (konativní)

Behaviorální složka zahrnuje viditelné a měřitelné vzorce chování. Jedná se o reakce člověka na podněty líbivé i nelíbivé. Primárně ukazuje, jakým způsobem se jedinec chová vůči danému tématu. Lépe řečeno, ukazuje připravenost jedince jednat určitým způsobem. Mezi tyto postoje patří naučené vzorce chování, reakce a zvyky.⁶⁷

Například když je člověk ve stresu tak si může kousat nehty či se nadměrně potit. Zvykové chování můžeme chápat jako kouření během ranní kávy, případně přejídání.

⁶⁴ VÝROST, Jozef a SLAMĚNÍK, Ivan (ed.). *Sociální psychologie. 2.*, přeprac. a rozš. vyd. *Psyché*. Praha: Grada, 2008. str. 127.

⁶⁵ NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009. str. 284.

⁶⁶ VÝROST, Jozef a SLAMĚNÍK, Ivan (ed.). *Sociální psychologie. 2.*, přeprac. a rozš. vyd. *Psyché*. Praha: Grada, 2008. str. 135.

⁶⁷ NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009. str. 286.

Postoje poznávací (kognitivní)

Tento faktor se skládá z názorů, přesvědčení, znalostí a myšlenek o daném tématu. Jde o to, co si o dané věci myslíme. Jak si lidé věci pamatují, jak vnímají svět, jak se učí. Tato složka je úzce spojena s fungováním mozku. Jedná se například o vybavování vědomostí či situací, krátkodobou a dlouhodobou paměť. Tato složka byla v minulosti důležitá pro přežití. Například zdali jedinci danou situaci vnímali jako hrozbu.⁶⁸

Postoje citové (emocionální)

Složka emocionální zahrnuje emoce a pocity, které má jedinec v sobě, lépe řečeno pocity, které se v jedinci odehrávají, pokud se jedná o dané téma. Zahrnuje pocity základní a složité. Podle teorie Paula Ekmana mezi základní pocity patří radost, smutek, hněv, odpor a strach. Mezi složité emoce patří hrdost, empatie, zklamání a lítost.⁶⁹ V této složce je velice důležitý vztah emocí a těla. Emoce se nám nevědomě fyzicky projevují například při strachu zvýšenou frekvencí srdečního tepu a dechu. Tato složka může být jak pozitivní, tak negativní.⁷⁰

Tyto složky celkově tvoří celý postoj jedince vůči danému tématu. Některé mohou být upozaděny a některé mohou naopak převládat. Všechny tyto složky jsou však propojené a vzájemně se ovlivňují.

⁶⁸ VÝROST, Jozef a SLAMĚNÍK, Ivan (ed.). *Sociální psychologie. 2.*, přeprac. a rozš. vyd. *Psyché*. Praha: Grada, 2008. str. 129.

⁶⁹ Polák, Michal. "Emoce: primitivní a kognitivní složka." *Organon F* 19 (2012): 180-198.

⁷⁰ NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2020. str. 275.

Mladá dospělost

Věkové vymezení mladé dospělosti není úplně jednotné. Erikson popisuje mladou dospělost ve věkovém rozmezí 18 až 40 let. Havinghurst vymezuje věkovou hranici na 18 až 30 let.⁷¹ Marie Vágnerová vymezila mladou dospělost na věkové rozpětí mezi 20 a 35 lety. Dodala, že tolik nezáleží na věku jako na zvládnutí několika znaků, jako jsou samostatnost, odpovědnost v profesní roli, stabilní partnerství, ekonomická soběstačnost a finanční gramotnost. V knize také píše, že do období mladé dospělosti patří několik životních mezníků. Tím je myšleno, že si mladý dospělí volí profesní kariéru, uzavírá manželství a stane se rodičem. Tyto role dle Vágnerové podstupuje většina mladých dospělých do 30 let.⁷²

Zatímco Příhoda vymezuje věkovou hranici mladé dospělosti na 20 až 30 let. Tato věková hranice se určuje na základě tradičních vývojových úkolů, jako jsou stabilizace kariéry, usazení či zakládání rodiny.⁷³

Mladá dospělost je období, kdy jedinec vstupuje do nové etapy života. Na rozdíl od dětství a dospívání zde nejsou viditelné fyzické změny. Na druhou stranu dochází ke změnám v oblasti vztahů – romantických i rodinných – a také v oblasti vzdělávání a zaměstnání.

Marie Farková charakterizovala mladou dospělost několika rysy. Podle autorky by jedinec měl vykonávat smysluplnou a produktivní práci, která mu zajišťuje finanční soběstačnost. Měl by být schopen samostatně hospodařit, efektivně spolupracovat s ostatními, zvládat konflikty a umět přijímat i poskytovat rady. Důležitá je také schopnost přizpůsobit se vedení. V oblasti bydlení by měl žít sám nebo mít své vlastní vymezené a udržované místo.⁷⁴

Věkovou hranici mladé dospělosti také určil na 20 až 30 let i Pavel Říčan. Ten tvrdí, že mladý dospělý má před sebou několik životních povinností. Primárně se jedná o zařazení vlastní existence, tedy aby se mladý dospělý dokázal uplatnit na pracovním trhu a měl stálý příjem ze kterého bude žít. Mezi další znaky, které Pavel Říčan považuje za důležité je upevňování a uspořádání mezilidských vztahů. Tento znak spojuje se vstupem do svazku manželského a tím pádem i s rodičovskými povinnostmi. Mezi další znaky patří nalezení a vybudování vlastní

⁷¹ BLATNÝ, Marek (ed.). *Psychologie celoživotního vývoje*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2016. str. 117-118.

⁷² VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0. str. 301-306.

⁷³ BLATNÝ, Marek (ed.). *Psychologie celoživotního vývoje*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2016. str. 117-118.

⁷⁴ FARKOVÁ, Marie. *Dospělost a její variabilita*. Psyché. Praha: Grada, 2009. ISBN 9788024724805. str. 44.

intimity. Dle Příhody má být intimita mladého dospělého na vyšším stupni než u dospívajícího. Sexuální a erotická intimita by měla sloužit mladému dospělému k najetí sebe samého, což je jeden z dalších znaků mladé dospělosti.⁷⁵ Na základě těchto věkových hranic, jsem si vybrala do své praktické části vymezení, které nastavil P. Říčan.

⁷⁵ ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-560-8. str. 281.

Praktická část

Metodologie vědeckého výzkum

V praktické části jsem realizovala výzkum, který je zaměřený na postoje mladých dospělých na vznik duhových rodin. Výzkum jsem zpracovala jako kvantitativní šetření pomocí dotazníku vlastní konstrukce, který sloužil jako výzkumný nástroj.

Dle Hendla využívá kvantitativní výzkum náhodně sběry dat pomocí testů, dotazníků či pozorování. Dále tvrdí, že vypracované koncepty zjišťujeme pomocí měření a v následujícím kroku získaná data analyzujeme. Většinou je zkoumáme statistickými metodami s cílem popisovat, případně ověřovat pravdivost našich představ o vztahu mezi proměnnými.⁷⁶ Dotazníkové šetření je metoda, při které jsou kladeny otázky písemnou formou. Otázky mají za úkol nám zajistit písemné odpovědi.⁷⁷

Cíl výzkumného šetření

Cílem tohoto výzkumu je poukázat na postoje mladých dospělých vůči vzniku duhových rodin. Ve výzkumu mě také zajímá, jaký vztah mají respondenti vůči výchově dětí homosexuálními páry, či jsou pro legalizaci a zrovnoprávnění homosexuálních rodin ve společnosti. A zdali se jejich názor mění s ohledem na pohlaví homosexuálních párů.

⁷⁶ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. str. 46.

⁷⁷ CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2016, s. 158.

Výzkumné otázky

Tato podkapitola je zaměřená na hlavní výzkumnou otázku a dílčí výzkumné otázky, které jsou orientované na postoje mladých dospělých na vznik duhových rodin.

Hlavní výzkumná otázka:

Jaké jsou postoje mladých dospělých k duhovým rodinám?

Dílčí výzkumné otázky:

1. Existují rozdíly v postojích mladých dospělých na základě toho, jakým pohlavím je duhová rodina tvořena?
2. Jaké jsou postoje mladých dospělých k výchově dítěte stejnopohlavním párem?

Formulace hypotéz

V této podkapitole představím hypotézy, které jsem stanovila pro výzkum postojů mladých dospělých na vznik duhových rodin. Konkrétně se jedná o následující čtyři hypotézy.

Hypotéza je vědeckým předpokladem, který výzkumník formuluje na základě teorie, vlastních zkušeností, pozorování nebo předpovědí. Po provedení výzkumu buď výzkumník hypotézu potvrdí, nebo vyvrátí.⁷⁸

Hypotézy:

H1: Lesby, které společně vychovávají dítě jsou ve společnosti lépe přijímány než gayové, kteří společně vychovávají dítě.

H2: Muži častěji zastávají postoj, že by rodina měla být tvořena matkou, otcem a dítětem než ženy.

H3: Respondenti s vysokoškolským vzděláním více považují duhové rodiny za rovnocenné než respondenti s nižším dosaženým vzděláním.

H4: Ženy častěji zastávají postoj, že stejnopohlavní páry mají právo na vychovávání dítěte než muži.

⁷⁸ GAVORA, P. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2000, s. 50.

Metoda sběru dat

Sběr dat probíhal pomocí anonymního dotazníku vlastní konstrukce. Dotazník má 17 otázek z toho 13 škálovacích. Škálovací otázky nabízely možnosti od souhlasím po nesouhlasím. Dotazník byl v internetovém provedení, který jsem vytvořila na stránce survio.com. Mezi respondenty byl distribuován prostředním Instagramu, Facebooku a přímých odkazů skrze maily a zprávy. Sběr dat se uskutečnil od 6. 2. 2025 do 26. 2. 2025.

Předvýzkum

V rámci předvýzkumu, jsem upravila 2 otázky. Dotazník byl vytvořen v online formě, před jeho využitím jsem jej sama vyplnila, abych se ujistila, že vše funguje a nedošlo k překlepům či jiným potížím ve vyplňování. Následně jsem dotazník rozeslala mezi 3 respondenty, abych se ujistila, že všechny otázky jsou srozumitelné. Tyto odpovědi nebyly do výzkumného šetření zahrnuty.

Výzkumný soubor

Výzkumný soubor této práce jsou mladí dospělí ve věku od 20 let do 30 let. Z celého dotazníku jsem musela vyřadit 48 odpovědí. Odpovědi byly vymazány z důvodu nesplnění této věkové hranice. Z celkových 496 odpovědí jsem tedy pracovala s výslednými 448 odpověďmi.

Vyhodnocení dat a interpretace výsledků

Data z dotazníku mi posloužili ke zpracování vlastních tabulek a grafů. U grafu jsem zvolila variantu sloupcových grafů. Pro danou formu výzkumu jsou přehlednější a dobře se s nimi pracuje. Následně jsem vytvořila tabulky pro větší a plnější přehlednost.

Položka č.1 Kolik je Vám let?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
20	31	6,9 %
21	35	7,8 %
22	70	15,6 %
23	24	5,4 %
24	28	6,3 %
25	23	5,1 %
26	45	10 %
27	52	11,6 %
28	53	11,8 %
29	57	12,7 %
30	30	6,7 %
Celkem	448	100 %

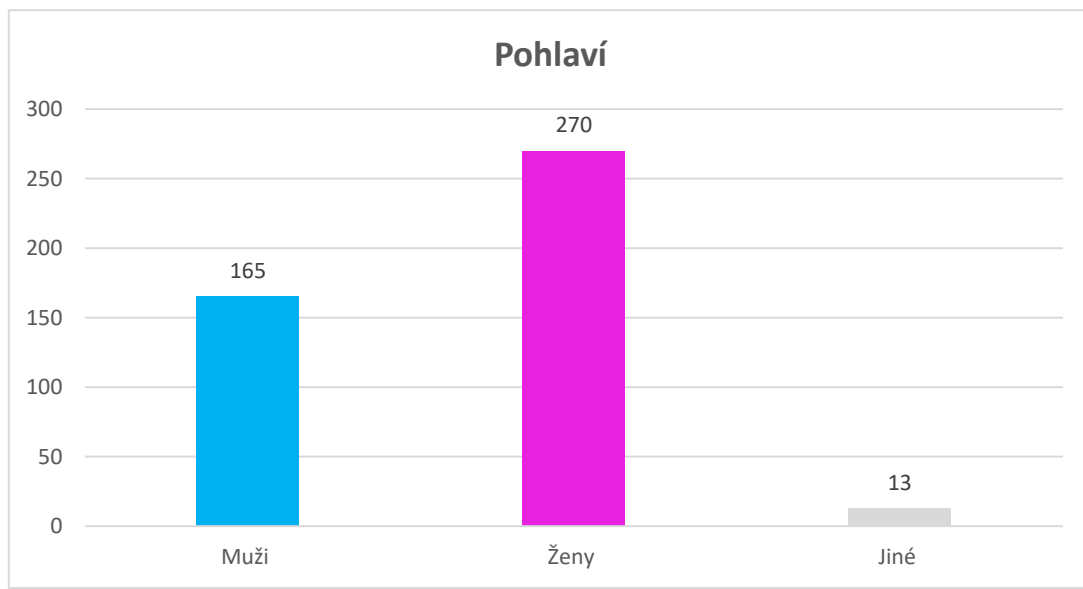
Tabulka 1- Věkové zastoupení respondentů

Jak můžeme vidět z tabulky, největší věkové zastoupení respondentů je 22 let (15,6 %). Další věkový rozsah, který je výrazně zastoupený je 27, 28, 29 let, kdy jsem získala u každé věkové kategorie kolem 50 odpovědí. Nejméně zastoupená kategorie je 23 let, což mě osobně překvapilo. Vzhledem k tomu, že jsem sama dotazník rozesílala mezi mé starší známé ve věku kolem 25 očekávala jsem, že tato kategorie si povede podstatně lépe.

Položka č.2: Jaké je Vaše pohlaví?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Muž	165	36,8 %
Žena	270	60,3 %
Jiná (prosím uveďte)	13	2,9 %

Tabulka 2- Pohlaví respondentů

Graf 1- Pohlaví respondentů

Jak můžeme vidět, nadpoloviční většinu tvoří ženy (60 %), což jsem očekávala. Pro většinu žen je toto téma bližší než u mužů. Muži tvoří 36,6 %. Avšak zajímavá je kategorie Jiné. Kdy mi odpovědělo 13 respondentů z toho 8 nebinárních, 3 theriáni, 1 Genderfluid a 1 Intersex. Vzhledem k tomu, že jsem sama některé pojmy neznala, přijde mi vhodné vysvětlit si zde následující pojmy.

Nebinární znamená, že se jedinci necítí spadat ani do jedné z biologického pohlaví. Je to zastřešující termín pro různé genderové identity, které nespádají do tradičního rozdělení pohlaví. Nejčastěji se nebinární genderové identity definují jako ty, jež jsou mezi dvěma či více pohlavími.⁷⁹

⁷⁹ RICHARDS, Christina a BARKER, Meg-John (ed.). *The Palgrave handbook of the psychology of sexuality and gender*. Palgrave handbooks. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015 str. 14.

Theriani, jsou osoby s přesvědčením, že jsou součástí nelidského zvířete. Tedy, „nelidé“, kteří se identifikují jako zvíře, jakýmkoliv způsobem, kromě fyzického vzhledu. Theriané také mohou mít různé theriotype. Theriotype je zvíře, za které se therian identifikuje. Theriané mohou mít jedno či více zvířat jako svůj theriotype.⁸⁰

V neposlední řadě se ve výzkumu objevují kategorie Genderfluid a Intersex. Genderfluid znamená, že si osoba mění své pohlaví. Jejich pohlaví je proměnlivé. Pohlaví se může měnit ze dne na den případně v delších časových intervalech. Mezitím co Intersex je stav, kdy se člověk narodí s variací pohlavních orgánů, které medicína nepovažuje za standartní. Intersexuální lidé se rodí s fyzickými, hormonálními nebo genetickými rysy, které nejsou ani zcela ženské, ani zcela mužské, nebo jsou kombinací ženy a muže.⁸¹

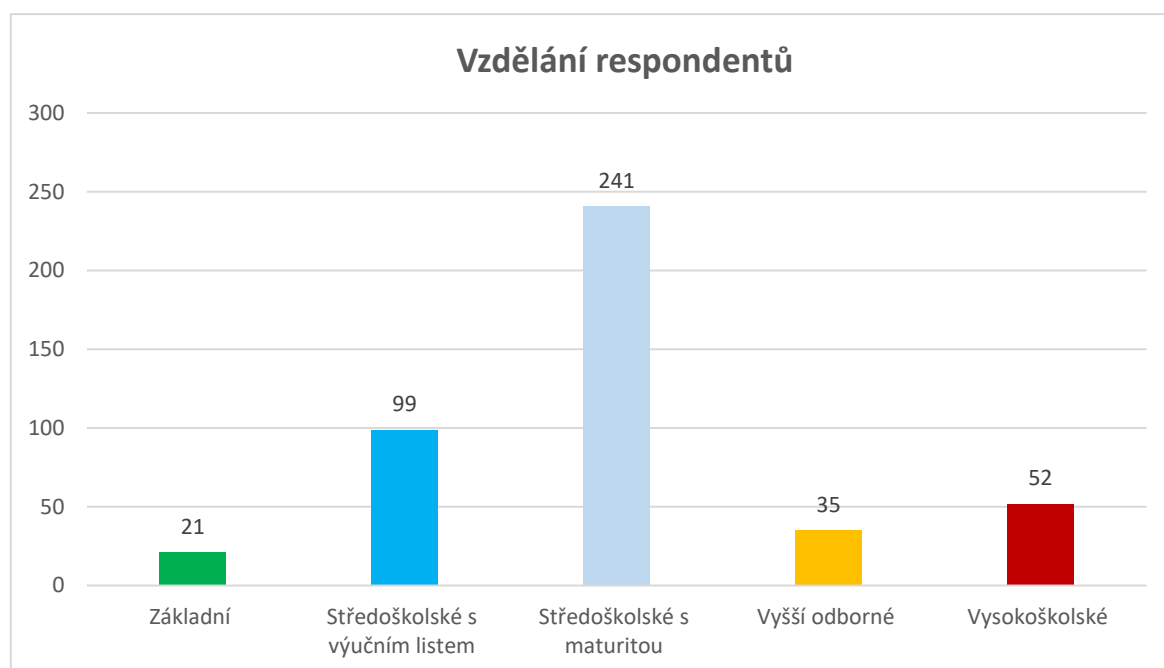
⁸⁰ Grivell, Timothy, Helen Clegg a Elizabeth C. Roxburgh. 2014. „Interpretativní fenomenologická analýza identity v therianské komunitě“ str. 113-114.

⁸¹ <https://www.ougbtq.org/trans-and-intersex-glossary.html>.

Položka č. 3: Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Základní	21	4,7 %
Středoškolské s výučním listem	99	22,1 %
Středoškolské s maturitou	241	53,8 %
Vyšší odborné	35	7,8 %
Vysokoškolské	52	11,6 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 3- Vzdělání respondentů

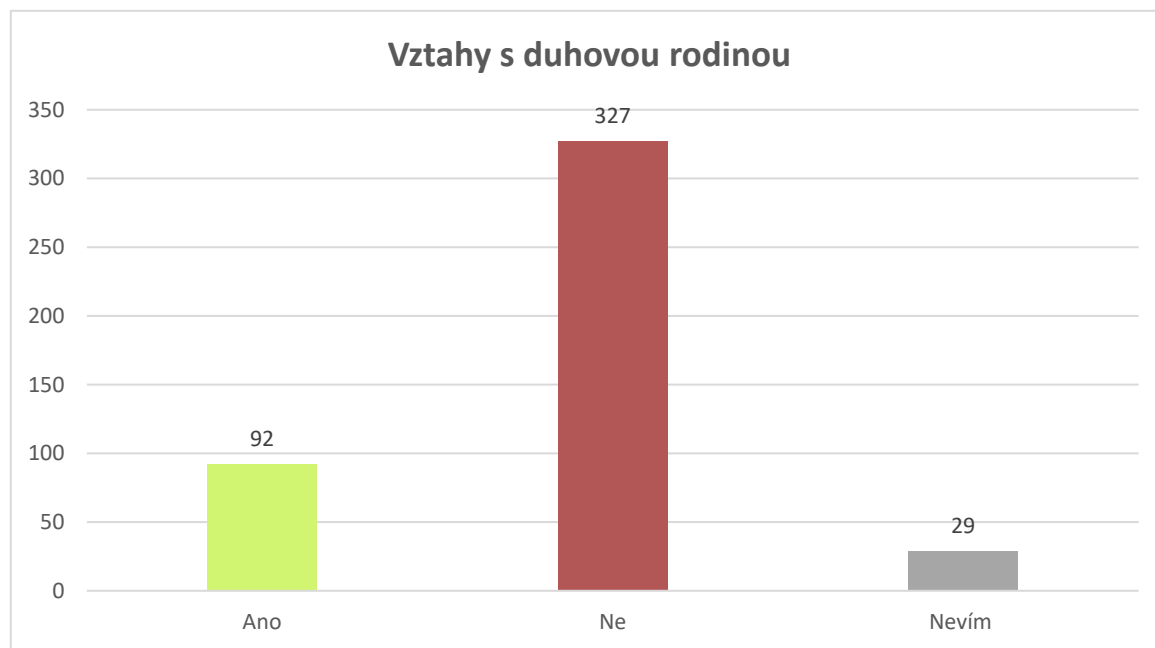
Graf 2- Vzdělání respondentů

Vzdělanostní struktura ukazuje na silnou dominanci středoškolského vzdělání (75,9 % populace), zatímco vysokoškolské vzdělání je méně časté (19,4 %). Nízký podíl osob se základním vzděláním potvrzuje, že většina populace pokračuje alespoň na střední školy. Převládající středoškolské vzdělání s maturitou můžeme vysvětlit tím, že respondenti stále mohou být studenty vysokých škol. Z tohoto důvodu nejsou absolventy vysoké školy, tedy jejich nejvyšší dosažené vzdělání je stále středoškolské.

Položka č. 4: Maté ve svém okolí někoho, kdo žije v duhové rodině?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	92	20,5 %
Ne	327	73,0 %
Nevím	29	6,5 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 3- Vztahy s duhovou rodinou

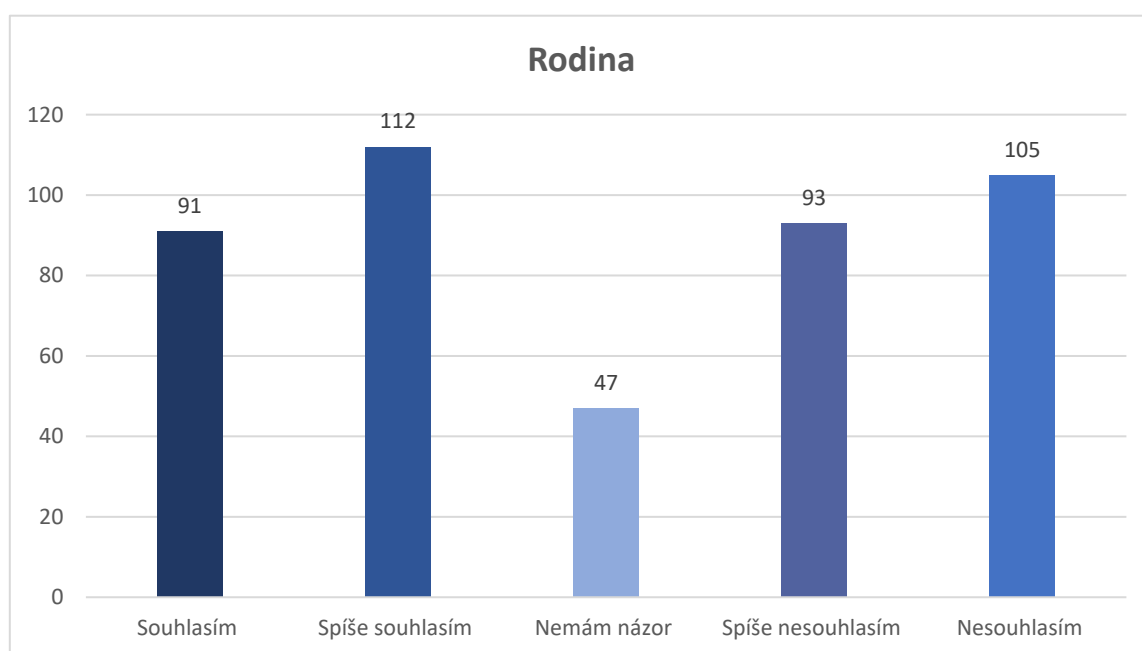
Graf 3- Vztahy s duhovou rodinou

Téměř tři čtvrtiny respondentů (73 %) nezná nikoho z duhové rodiny, což může odrážet nízkou přítomnost nebo viditelnost těchto rodin v české společnosti. Jedna pětina odpovědí (20,5 %) od respondentů však duhovou rodinu zná, což naznačuje, že stále roste otevřenost a přijetí tohoto typu rodin, zejména mezi mladými dospělými. Odpověď nevíam využilo 6,5 % odpovídajících, což může ukazovat na nedostatek informací o svém okolí případně o duhových rodinách. Osobně si také nejsem vědoma faktu, že by se v mém okolí nacházel někdo z duhové rodiny. Tento výsledek mne tedy moc nepřekvapil.

Položka č. 5: Souhlasíte s tvrzením, že by rodina měla být tvořena pouze matkou, otcem a dítětem?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	91	20,3 %
Spíše souhlasím	112	25,0 %
Nemám názor	47	10,5 %
Spíše nesouhlasím	93	20,8 %
Nesouhlasím	105	23,4 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 4- Rodina

Graf 4- Rodina

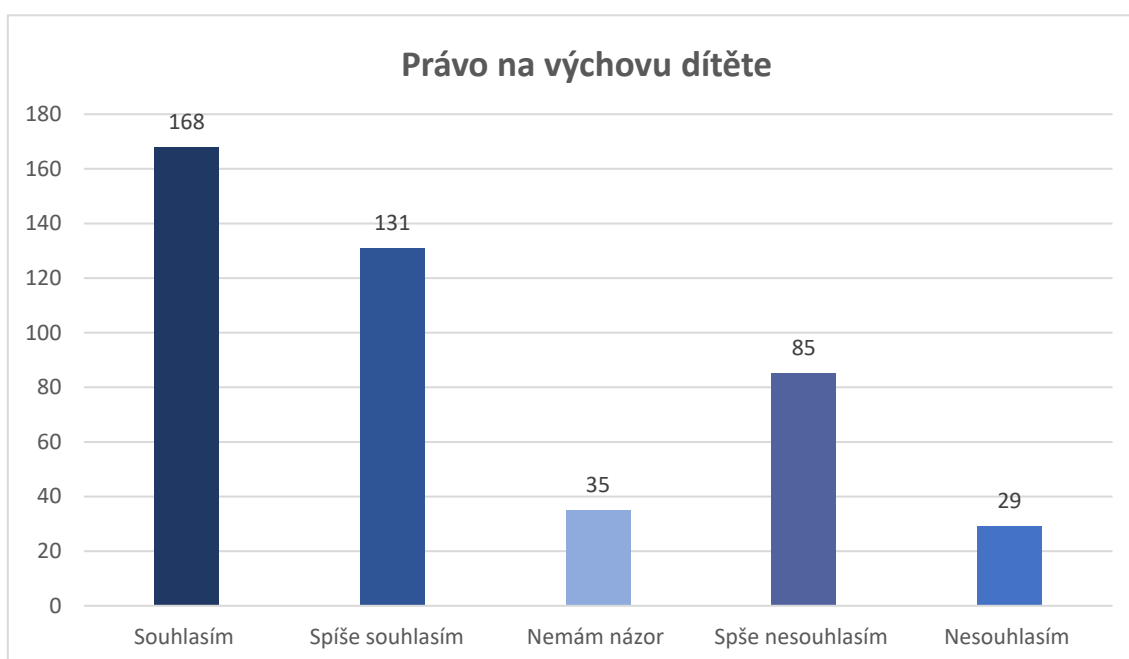
Celkem 45,3 % respondentů se přiklání k názoru, že rodina by měla být tvořena pouze matkou, otcem a dítětem. Tento výsledek ukazuje že větší část respondentů vyjadřuje náklonnost k tradičnímu pojetí rodiny.

10,5 % respondentů se zdrželo názoru na tuto otázku, což může znamenat neinformovanost, nezájem nebo nejasnost ohledně daného tématu. Tento výsledek naznačuje, že určitá část populace nemá jasný názor na to, jak by měla rodina vypadat. Dále 44,2 % respondentů nesouhlasí s tvrzením, že rodina by měla být tvořena pouze matkou, otcem a dítětem. To ukazuje, že téměř polovina respondentů je otevřena alternativním formám rodiny.

Položka č. 6: Souhlasíte s tvrzením, že pár stejného pohlaví má právo vychovávat dítě?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	168	37,5 %
Spíše souhlasím	131	29,2 %
Nemám názor	35	7,8 %
Spíše nesouhlasím	85	19,9 %
Nesouhlasím	29	6,5 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 5- Právo na výchovu dítěte

Graf 5- Právo na výchovu dítěte

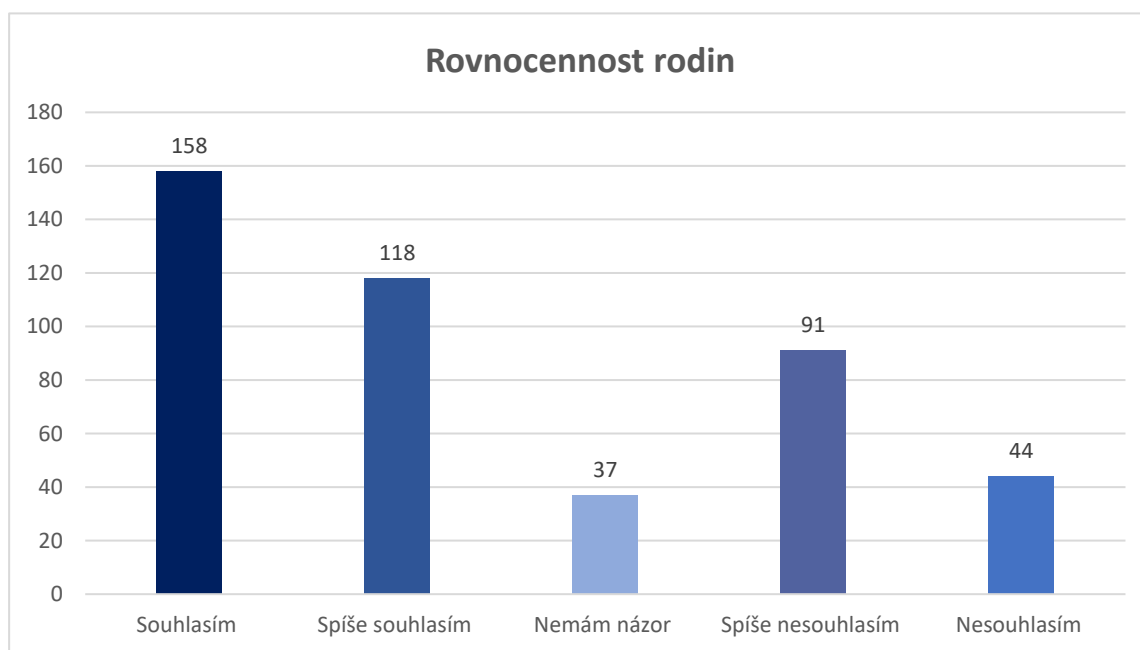
Celkem 66,7 % respondentů si myslí, že by duhové rodiny měly mít právo na výchovu dítěte, což potvrzuje tolerantnost mladých dospělých k tomuto tématu. Dle 26,4 % respondentů zastává názor, že by duhové rodiny neměly mít právo na výchovu dítěte.

Přestože většinový podíl respondentů souhlasí, stále existují předsudky vůči duhovým rodinám. Názor nemá 7,8 %, tento podíl naznačuje, že část populace nemá jasný názor na tuto otázku, což může značit nezájem, případně neinformovanost o právních a sociálních aspektech týkajících se duhových rodin. Zajímavé je i porovnání mezi položkou č. 5 a č. 6. Respondenti se více přiklánějí k právu duhových rodin na výchovu dětí než k pojetí rodiny složené homosexuálním párem. To ukazuje, že i když stále existuje odpor vůči alternativním formám rodiny, většina lidí je ochotná uznat právní rovnost.

Položka č. 7: Považujete duhové rodiny za rovnocenné s tradičními rodinami?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	158	35,3 %
Spíše souhlasím	118	26,3 %
Nemám názor	37	8,3 %
Spíše nesouhlasím	91	20,3 %
Nesouhlasím	44	9,8 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 6- Rovnocennost rodin

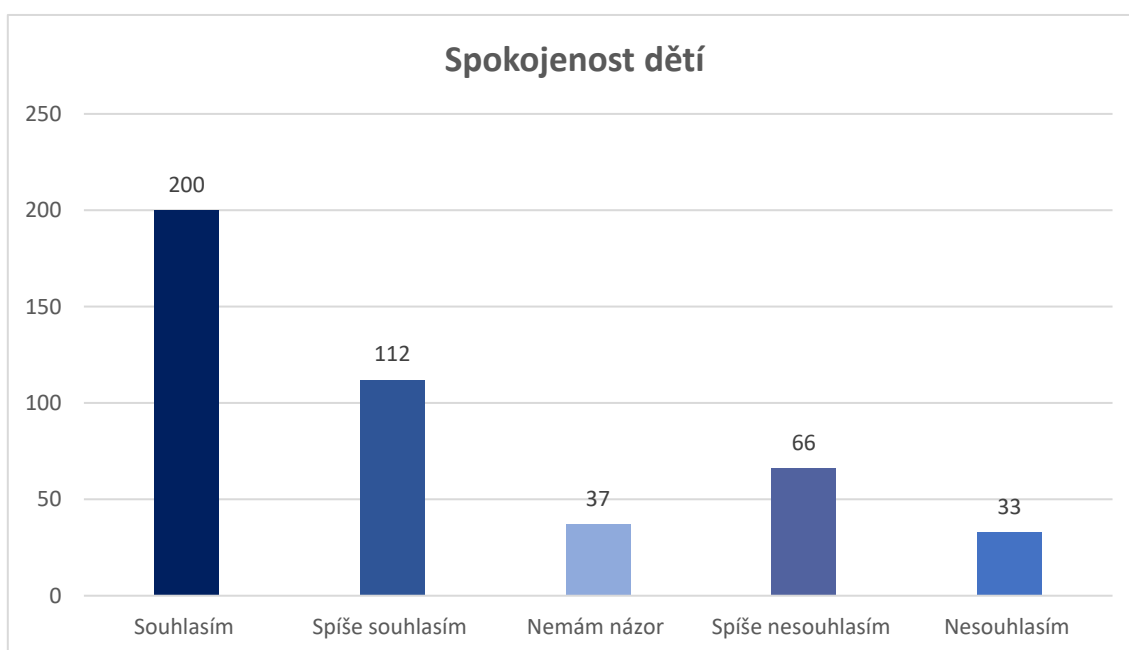
Graf 6- Rovnocennost rodin

Souhlas vyjádřilo 61,6 % respondentů s tím, že duhové rodiny jsou rovnocenné s tradičními rodinami, což může naznačovat většinovou podporu rovnocennosti různých rodinných struktur. Nesouhlas vyjádřilo 30,1 % respondentů, tedy nepovažují duhové rodiny za rovnocenné k tradičním rodinám. Tento výsledek ukazuje tradičnější a konzervativnější pohled na rodinné uspořádání. Jasný názor nemá 8,3 %, což ukazuje na neutralitu či neinformovanost v této oblasti. Tento postoj může také naznačovat neutralitu nebo apatii k otázce narovnání práv.

Položka č. 8: Dítě pocházející z duhové rodiny může být stejně spokojené jako dítě z heterosexuální rodiny?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	200	44,6 %
Spíše souhlasím	112	25,0 %
Nemám názor	37	8,3 %
Spíše nesouhlasím	66	14,7 %
Nesouhlasím	33	7,4 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 7- Spokojenost dětí

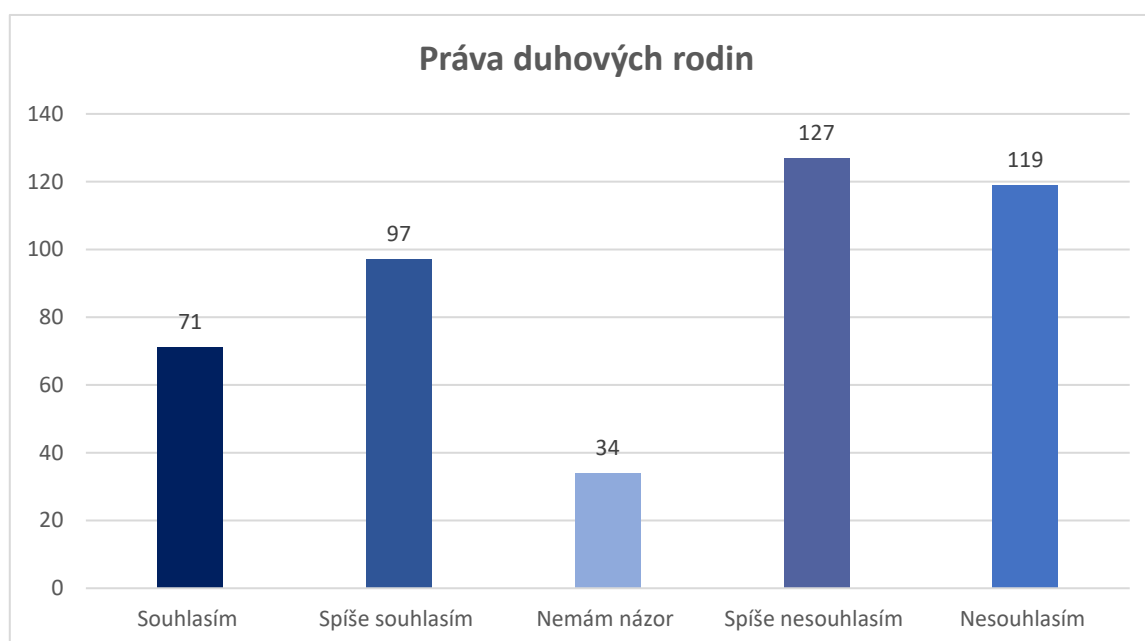
Graf 7- Spokojenost dětí

Z výsledků vyplývá, že 69,6 % respondentů věří, že dítě z duhové rodiny může být stejně spokojené jako dítě z heterosexuální rodiny. Téměř 22,1 % respondentů s tímto tvrzením nesouhlasí, což ukazuje na určitou rozvážnost a přetrvávající konzervativní názory. Jasný názor nemá 8,3 % respondentů. Tento výsledek ukazuje na silnou podporu pro rovnost mezi různými rodinnými formami, ale také na určitou dávku skepticismu u menší části populace. Osobně mě tento výsledek překvapil. Česká společnost je v otázce dětí citlivá, takže jsem neočekávala takto pozitivní výsledky. Podporuje to teorii, že mladí dospělí jsou tolerantnější vůči duhovým rodinám.

Položka č. 9: Myslíte si, že duhové rodiny mají v České republice stejná práva jako tradiční rodiny?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	71	15,8 %
Spíše souhlasím	97	21,7 %
Nemám názor	34	7,6 %
Spíše nesouhlasím	127	28,3 %
Nesouhlasím	119	26,6 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 8- Práva duhových rodin

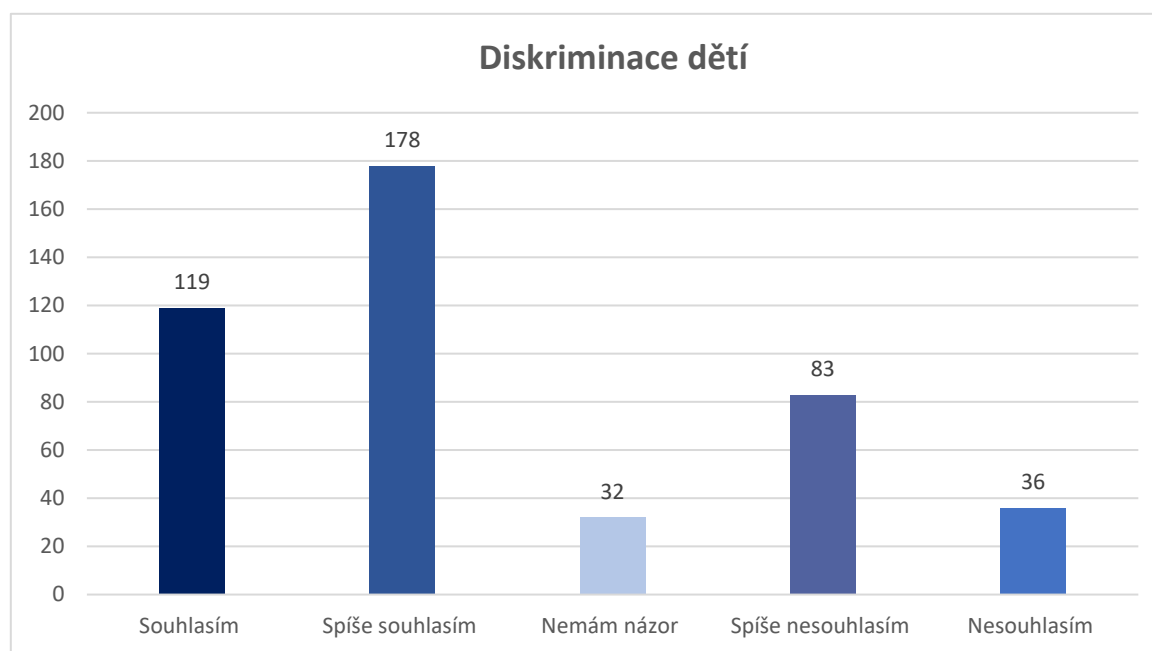
Graf 8- Práva duhových rodin

Z výsledků u této položky vyplývá, že více jak polovina respondentů (54,5 %) si je vědoma, že duhové rodiny nemají stejná práva jako tradiční rodiny. Téměř 37,5 % respondentů se domnívá, že duhové rodiny mají stejná práva jako tradiční rodiny. Názor na tuto položku nemá 7,6 % respondentů, což může být zapříčiněno neinformovaností. Zároveň nám tato položka může více přiblížit myšlení respondentů. Tato data jsou důležitá k pochopení odpovědí u předchozích, a i následujících položek. Také může hrát roli fakt, že většina respondentů nezaznamenala změny v legislativě, které přináší nová forma Partnerství.

Položka č. 10: Děti z duhových rodin mohou být svým okolím diskriminované.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	119	26,6 %
Spíše souhlasím	178	39,7 %
Nemám názor	32	7,1 %
Spíše nesouhlasím	83	18,5 %
Nesouhlasím	36	8,0 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 9- Diskriminace dětí

Graf 9- Diskriminace dětí

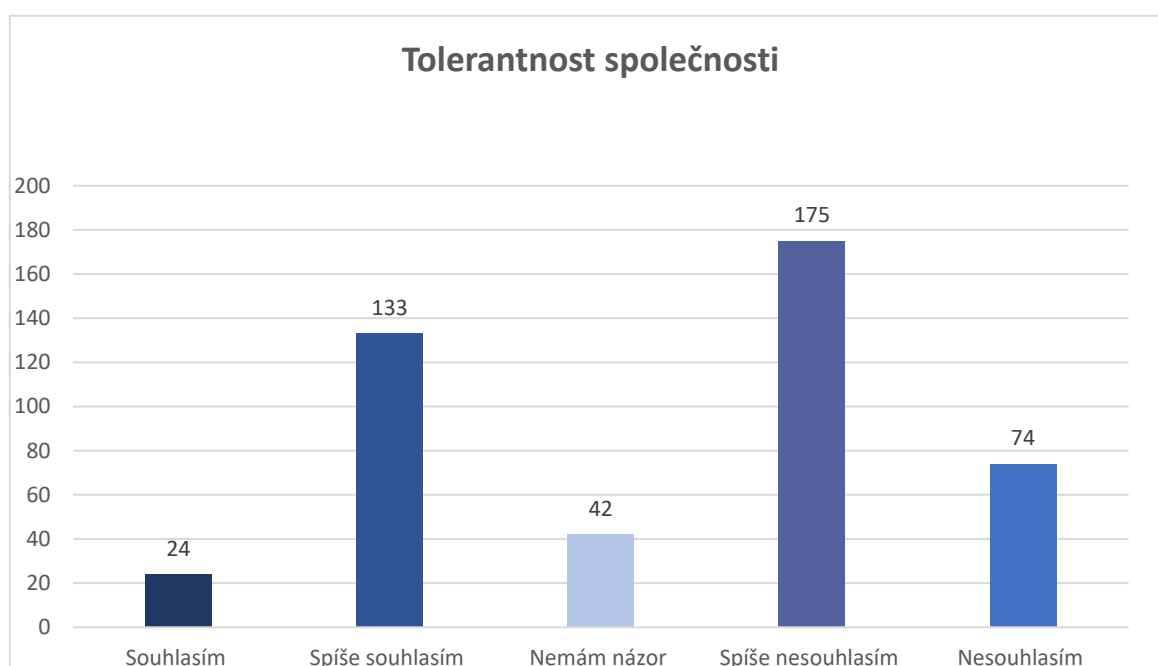
V této položce jsem se ptala, zda si respondenti myslí, že děti z duhových rodin mohou být svým okolím diskriminovány. S tímto tvrzením souhlasí 66,3 % respondentů, což naznačuje, že většina lidí vnímá možné riziko sociálního znevýhodnění těchto dětí. Naopak 26,5 % respondentů si myslí, že k diskriminaci nedochází a 7,1 % nemá na tuto otázku jasný názor. Výsledky ukazují, že i přes rostoucí toleranci vůči duhovým rodinám přetrvávají obavy z negativního postoje okolí vůči jejich dětem.

Zajímavé je i porovnání této položky a položky č. 8. Necelých 70 % respondentů souhlasilo, že by děti z duhových rodin mohly být stejně spokojené jako děti z tradičních rodin. Mezi tím u této položky 66 % respondentů souhlasilo, že tyto děti by mohly být svým okolím diskriminované. Mezi odpověďmi existuje rozpor. I přes rostoucí toleranci vůči duhovým rodinám stále existují společenské bariéry a obavy spojené s vnějším přijetím těchto rodin.

Položka č. 11: Česká společnost je tolerantní vůči duhovým rodinám.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	24	5,4 %
Spíše souhlasím	133	29,7 %
Nemám názor	42	9,4 %
Spíše nesouhlasím	175	39,1 %
Nesouhlasím	74	16,5 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 10- Tolerantnost společnosti

Graf 10- Tolerantnost společnosti

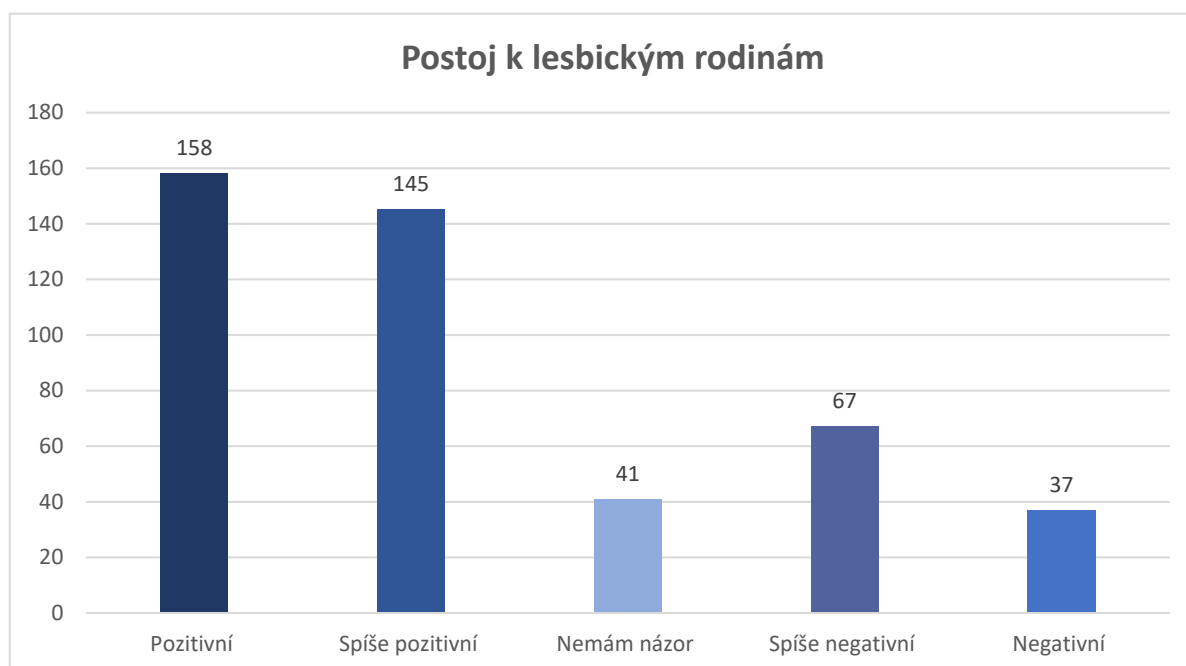
Výsledky ukazují, že většina respondentů (55,6 %) nevnímá českou společnost jako tolerantní vůči duhovým rodinám, což naznačuje přetrvávající společenské bariéry a možné předsudky. Naopak 35,1 % respondentů věří, že česká společnost je tolerantní vůči duhovým rodinám, což odráží posun směrem k větší otevřenosti, ale stále nedostatečný k tomu, aby převážil negativní vnímání. Zajímavé je, že 9,4 % dotázaných nemá na tuto otázku jasný názor. Tento podíl může naznačovat buď nezáměr o problematiku, nebo nedostatek informací o reálném postavení duhových rodin ve společnosti.

Celkově výsledky potvrzují, že česká společnost stále není v otázce duhových rodin jednotná. Ačkoliv se objevují prvky tolerance a přijetí, stále převažuje vnímání, že úplná společenská akceptace těchto rodin zatím není dosažena.

Položka č. 12: Jaký zastáváte postoj k rodinám, kde lesby vychovávají dítě?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pozitivní	158	35,3 %
Spíše pozitivní	145	32,4 %
Nemám názor	41	9,2 %
Spíše negativní	67	15,0 %
Negativní	37	8,3 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 11- Postoj k lesbickým rodinám

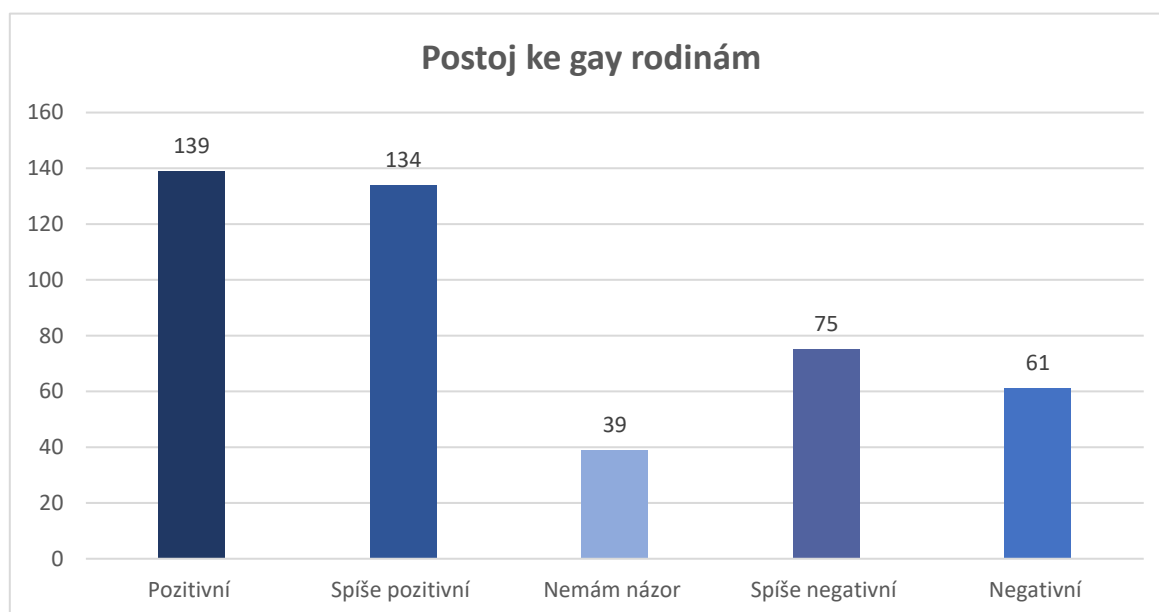
Graf 11- Postoj k lesbickým rodinám

Tato položka se zaměřuje na postoj respondentů k právu lesbických párů na výchovu dětí z čehož 67,7 % dotázaných. Tento model rodiny podporuje, což naznačuje vysokou míru akceptace od mladých dospělých. Naopak 23,3 % s touto možností nesouhlasí, což ukazuje na přetrvávající konzervativní názory mezi respondenty. Jasný názor na tuto položku nemá 9,2 % respondentů. Výsledky ukazují, že společnost je k lesbickým rodinám v otázce výchovy dětí převážně vstřícná, ale určité procento nesouhlasu stále přetrvává. To může být způsobeno neinformovaností, což se nám částečně potvrdilo v položce č. 9.

Položka č.13: Jaký zastáváte postoj k rodinám, kde gayové vychovávají dítě?

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pozitivní	139	31,0 %
Spíše pozitivní	134	29,9 %
Nemám názor	39	8,7 %
Spíše negativní	75	16,7 %
Negativní	61	13,6 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 12- Postoj ke gay rodinám

Graf 12- Postoj ke gay rodinám

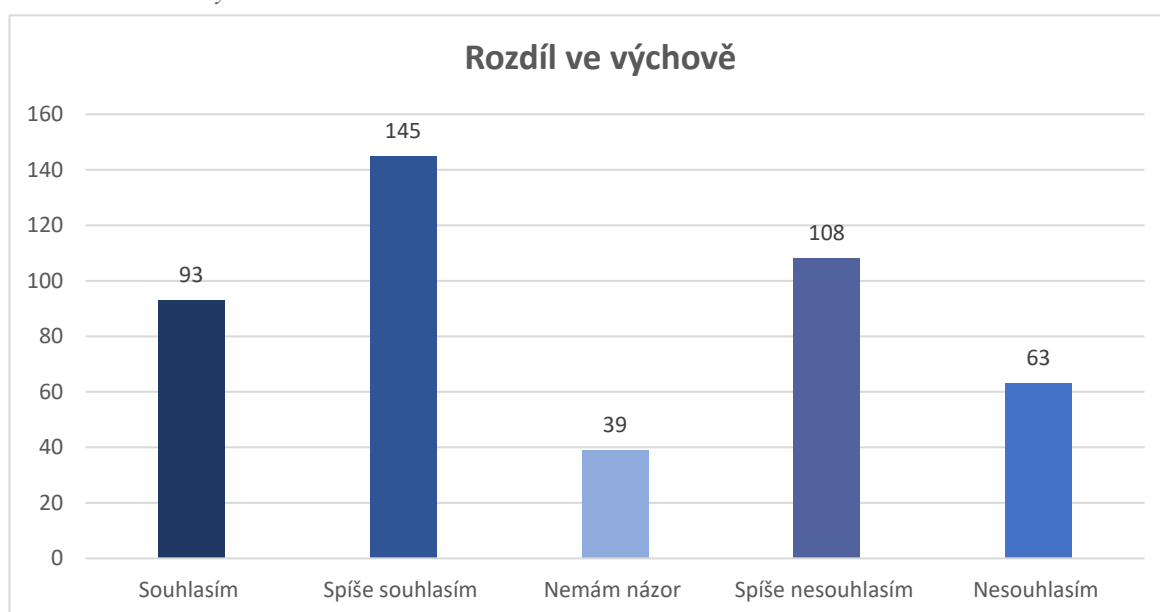
Výsledky ukazují, že názory na výchovu dětí gay páry jsou v české společnosti rozdělené, 60,9 % respondentů má však pozitivní postoj. Znamená to, že v zásadě jsou nakloněni myšlence, že gay páry mohou být vhodnými rodiči. Na druhé straně 30,3 % respondentů vyjádřilo opačný názor na tuto problematiku. Tento podíl ukazuje, že více než třetina respondentů má vůči výchově dětí gay páry stále výhrady. Zajímavé je také to, že 8,7 % respondentů nemá vyhraněný názor, což může naznačovat, že se touto otázkou zatím příliš nezabývali nebo jim chybí relevantní informace.

V porovnání s lesbickými rodinami jsou gay rodiny méně přijímány. Pozitivní odpovědi na výchovu dětí lesbickými páry vyjádřilo 67,7 % respondentů, což je o téměř 7 % více než u gay rodin. Zároveň negativní postoj vůči lesbickým rodinám má 23,3 % lidí, zatímco u gay rodin je to 30,3 %. To naznačuje, že gay páry čelí větším předsudkům než lesbické páry, což může souviset s hlubšími společenskými stereotypy a kulturními faktory.

Položka č. 14: Není rozdíl ve výchově u homosexuálních rodin a u heterosexuálních rodin.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	93	20,8 %
Spíše souhlasím	145	32,4 %
Nemám názor	39	8,7 %
Spíše nesouhlasím	108	24,1 %
Nesouhlasím	63	14,1 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 13- Rozdíl ve výchově

Graf 13- Rozdíl ve výchově

Výsledky ukazují, že 53,2 % respondentů souhlasí s tvrzením, že neexistují rozdíly ve výchově mezi tradičními rodinami a homoparentálními rodinami. Naznačuje to, že více než polovina respondentů je otevřena myšlence, že výchova dětí může být stejně kvalitní v rodinách s různými rodičovskými strukturami. Tento postoj odráží rostoucí akceptaci a uznání různých forem rodiny. Na druhé straně 38,2 % respondentů spíše nesouhlasí s tímto tvrzením, což může být důsledkem přetrvávajících předsudků vůči homoparentálním rodinám, které stále panují ve společnosti. Tento podíl ukazuje, že část populace je skeptická vůči rovnosti těchto rodinných struktur, a to i přesto, že vědecké studie často ukazují na rovnost výchovného potenciálu. Názor nemá 8,7 % respondentů, což může znamenat, že některé osoby buď tuto problematiku neřeší, nebo nemají dostatek informací k formulování konkrétního postoje.

Při porovnání položek č. 8, č. 10 a č. 14 se ukazuje, že postoj české společnosti k duhovým rodinám není jednoznačný. Na jedné straně 69,6 % respondentů souhlasí s tím, že děti z duhových rodin mohou být stejně spokojené jako děti z tradičních rodin, což svědčí o rostoucí akceptaci těchto rodinných modelů. Na druhé straně 66,3 % respondentů se domnívá, že tyto děti mohou čelit diskriminaci, což naznačuje, že i když lidé uznávají možnost kvalitní výchovy, vnímají i riziko společenského nepřijetí.

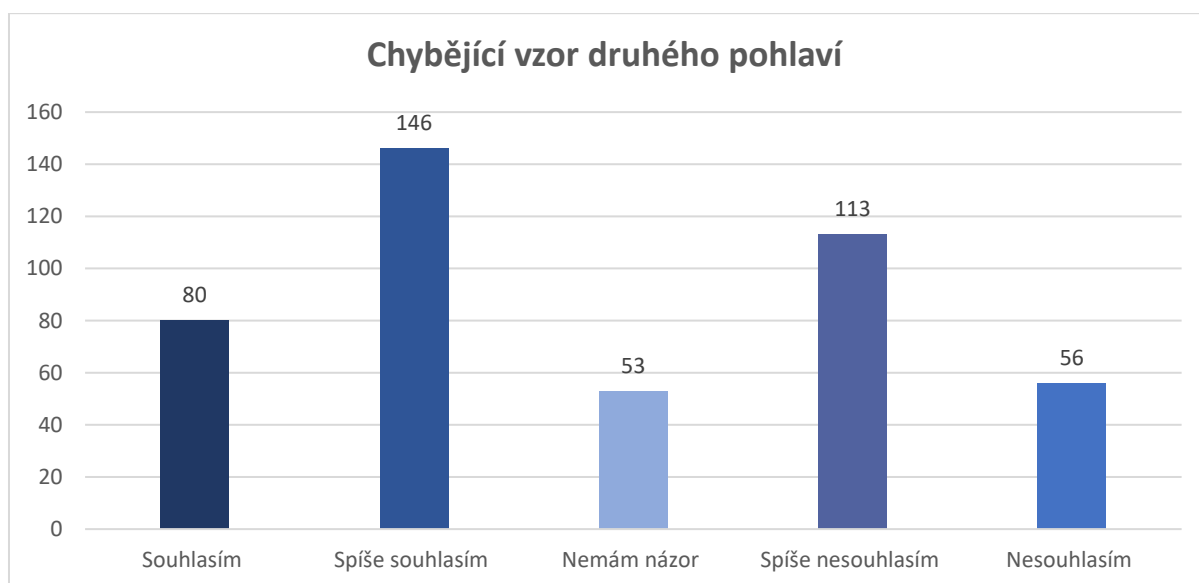
Dalším zajímavým zjištěním je fakt, že 53,2 % respondentů věří, že výchova v homoparentálních rodinách je srovnatelná s výchovou v tradičních rodinách, zatímco 38,2 % s tím nesouhlasí. Tato data ukazují, že více než polovina respondentů je otevřená různým rodinným modelům a nevidí zásadní rozdíly v rodičovských schopnostech. Nicméně téměř 40 % respondentů má stále pochybnosti, což může být důsledkem zakořeněných předsudků či obav z absence vzoru druhého pohlaví.

I když je patrná rostoucí tolerance a uznání kvality výchovy v duhových rodinách, přetrvává také obava z možného sociálního znevýhodnění těchto dětí. Tyto rozpory mohou pramenit z tradičních hodnot ve společnosti, ale také z nedostatku informací o skutečném fungování homoparentálních rodin. Celkově výsledky ukazují, že česká společnost je v této otázce stále rozdělená, ale posouvá se směrem k větší otevřenosti a akceptaci.

Položka č.15: Dětem z homosexuálních rodin chybí vzor druhého pohlaví.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	80	17,9 %
Spíše souhlasím	146	32,6 %
Nemám názor	53	11,8 %
Spíše nesouhlasím	113	25,2 %
Nesouhlasím	56	12,5 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 14- Chybějící vzor druhého pohlaví

Graf 14- Chybějící vzor druhého pohlaví

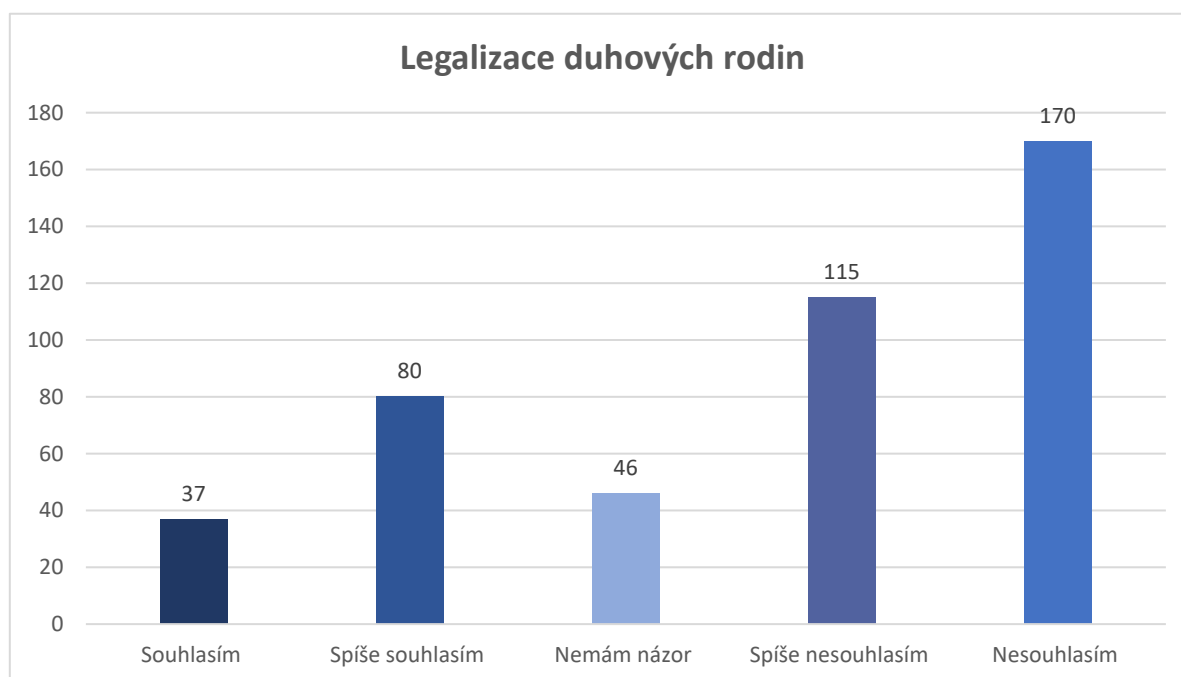
Výsledky ukazují, že 50,5 % respondentů se domnívá, že dětem vyrůstajícím v homosexuálních rodinách chybí vzor druhého pohlaví. Tento názor může vycházet z tradičního pojetí rodiny, kde se předpokládá, že dítě potřebuje jak mužský, tak ženský vzor pro zdravý vývoj.

Na druhé straně však 37,7 % respondentů s tímto tvrzením nesouhlasí, což naznačuje, že značná část mladých dospělých věří, že kvalita výchovy nezávisí pouze na přítomnosti obou pohlaví, ale spíše na stabilitě a láskyplném prostředí. Zajímavé je, že 11,8 % respondentů nemá vyhraněný názor, což může znamenat, že se nad touto otázkou příliš nezamýšleli, nebo jim chybí dostatek informací k zaujetí stanoviska.

Položka č. 16: Legalizace homosexuálních rodin ohrožuje tradiční rodiny.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	37	8,3 %
Spíše souhlasím	80	17,9 %
Nemám názor	46	10,3 %
Spíše nesouhlasím	115	25,7 %
Nesouhlasím	170	37,9 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 15- Legalizace duhových rodin

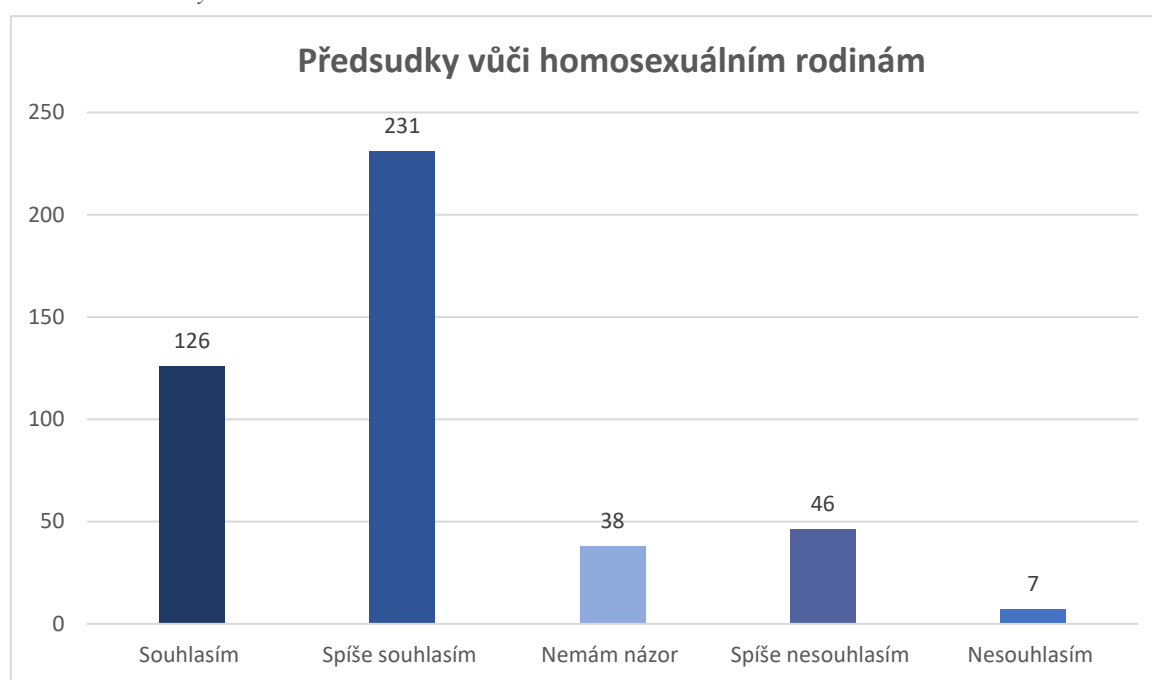
Graf 15- Legalizace duhových rodin

Výsledky nám ukazují, že většina respondentů (63,6 %) nesdílí obavy z ohrožení tradičních rodin v důsledku legalizace stejnopohlavního manželství. To naznačuje, že převládá názor, že umožnění manželství homosexuálním párům nijak neovlivní stabilitu a fungování heterosexuálních rodin. Na druhé straně 26,2 % respondentů si myslí, že tradiční rodiny by tím mohly být ohroženy, což může souviset s konzervativnějšími postoji nebo přesvědčením, že manželství je výhradně mezi mužem a ženou. 10,3 % dotázaných nemá jasný názor, což může naznačovat nedostatek informací nebo neutrální postoj k této problematice.

Položka č. 17: Myslím si, že předsudky vůči homosexuálním rodinám jsou ve společnosti stále běžné.

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Souhlasím	126	28,1 %
Spíše souhlasím	231	51,6 %
Nemám názor	38	8,5 %
Spíše nesouhlasím	46	10,3 %
Nesouhlasím	7	1,6 %
Celkem	448	100 %

Tabulka 16- Předsudky vůči homosexuálním rodinám

Graf 16- Předsudky vůči homosexuálním rodinám

Výsledky poukazují, že většina respondentů (79,7 %) souhlasí s daným tvrzením, což naznačuje širokou podporu nebo shodu s uvedenou myšlenkou. Největší podíl (51,6 %) tvoří ti, kteří spíše souhlasí, což může ukazovat na určitou míru opatrnosti nebo otevřenosti k diskusi na toto téma. Naopak nesouhlas vyjádřilo pouze 11,9 % dotázaných, což svědčí o menšinovém, ale stále přítomném opačném názoru. Vyhraněný postoj nemá 8,5 % respondentů, což může být způsobeno nedostatkem informací nebo nezájmem o problematiku. Celkově výsledky naznačují, že převažuje pozitivní postoj.

Statistické ověření hypotéz

V této kapitole se věnuji potvrzení či vyvrácení hypotéz, které jsem stanovila na začátku výzkumného šetření. Pro ověření hypotéz byla zvolena metoda chí-kvadrát testu nezávislosti. Pro vyhodnocování daných hypotéz jsem stanovila hladinu významnosti ve výši 5 %.

$$x^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

x^2 – výsledná hodnota

Σ – suma

O – Pozorovaná hodnota – empirická hodnota

E – Teoretická hodnota

Tento vzorec slouží k výpočtu Testového kritéria. Pro následující hypotézy jsem si vzoreček přepsala pro lepší pochopení následovně:

$$x^2 = \sum \frac{(emp - teor)^2}{teor}$$

Také k výpočtu Kritické hodnoty je potřeba následující:

$$df = (r - 1) \times (s - 1)$$

df – stupně volnosti

r – počet řádků v tabulce

s – počet sloupců v tabulce

Hypotéza č.1

H1: Lesby, které společně vychovávají dítě, jsou ve společnosti lépe přijímány než gayové, kteří společně vychovávají dítě.

H_{1_0} : Neexistuje žádný rozdíl mezi přijímáním lesbických a gay párů vychovávajících dítě.

H_{1_A} : Existuje rozdíl v tom, jak společnost přijímá lesbické a gay páry.

Pro ověření hypotézy, použijeme dotazníkové položky č. 12 „Jaký zastáváte postoj k rodinám, kde lesby vychovávají dítě?“ a č. 13 „Jaký zastáváte postoj k rodinám, kde gayové vychovávají dítě?“.

Empirická četnost

Skupina	Pozitivní	Negativní	Celkem
Lesby	158 + 145 = 303	67 + 37 = 104	407
Gayové	139 + 134 = 273	75 + 61 = 136	409
Celkem	576	240	816

Tabulka 17- Empirické četnosti H1

Teoretická četnost

Skupina	Pozitivní	Negativní	Celkem
Lesby	287,29	119,71	407
Gayové	288,71	120,29	409
Celkem	576	240	816

Tabulka 18- Teoretické četnosti H1

Testové kritérium

Skupina	Pozitivní	Negativní	Celkem
Lesby	0,86	2,06	2,92
Gayové	0,86	2,06	2,92
Celkem	1,72	4,12	$x^2 = 5,83$

Tabulka 19- Testové kritérium H1

Výpočet testového kritéria:

$$TK = \chi^2 = \sum \frac{(emp - teor)^2}{teor} = 5,83$$

Výpočet Kritické hodnoty:

$$KH = \chi^2_{1-\alpha} [(r-1) \times (s-1)] = 3,841$$

Stupně volnosti:

$$df = (r-1) \times (s-1) = (2-1) \times (2-1) = 1$$

TK	5,84
Stupeň volnosti (df)	1
α	0,05
KH	3,841

Tabulka 20- Data k H1

TK>KH

Závěr hypotézy č.1:

Testové kritérium je vyšší než kritická hodnota. Z tohoto důvodu zamítáme nulovou hypotézu H_{10} a alternativní hypotézu H_{1A} : „Existuje rozdíl v tom, jak společnost přijímá lesbické a gay páry.“, **POTVRZUJI**

Po porovnání empirických a teoretických četností můžeme hypotézu H_1 : „Lesby, které společně vychovávají dítě, jsou ve společnosti lépe přijímány než gayové, kteří společně vychovávají dítě.“, také **POTVRZUJI**.

Hypotéza č.2

H2: Muži častěji zastávají postoj, že rodina by měla být tvořena matkou, otcem a dítětem než ženy.

H_{2_0} : Neexistuje žádný rozdíl mezi muži a ženami v názoru na to, že rodina by měla být tvořena matkou, otcem a dítětem.

H_{2_A} : Existuje rozdíl mezi muži a ženami v názoru na to, že rodina by měla být tvořena matkou, otcem a dítětem.

K výpočtu této hypotézy potřebujeme data od jednotlivých pohlaví, které jsem sepsala do tabulky:

Empirická četnost:

Skupina	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Muži	45+53=98	29+21=50	148
Ženy	46+59=105	74+61=135	240
Celkem	203	185	388

Tabulka 21- Empirická četnost H2

Teoretická četnost:

Skupiny	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Muži	77,38	70,62	148
Ženy	125,62	114,38	240
Celkem	203	185	388

Tabulka 22- Teoretická četnost H2

Testové kritérium:

Skupina	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Muži	5,49	6,02	11,51
Ženy	3,38	3,72	7,10
Celkem	8,87	9,74	$\chi^2 = 18,61$

Tabulka 23- Testové kritérium H2

Výpočet testovacího kritéria:

$$TK = \chi^2 = \sum \frac{(emp - teor)^2}{teor} = 18,61$$

Výpočet Kritické hodnoty:

$$KH = \chi^2_{1-\alpha} [(r-1) \times (s-1)] = 3,841$$

Stupně volnosti:

$$df = (r-1) \times (s-1) = (2-1) \times (2-1) = 1$$

TK	18,61
Stupeň volnosti (df)	1
α	0,05
KH	3,841

Tabulka 24- Data k H2

TK>KH

Závěr hypotézy č.2:

Testové kritérium je vyšší než kritická hodnota. Z tohoto důvodu zamítáme nulovou hypotézu H_{20} a alternativní hypotézu H_{2A} : „Existuje rozdíl mezi muži a ženami v názoru na to, že rodina by měla být tvořena matkou, otcem a dítětem.“, **POTVRZUJI.**

Po porovnání empirických a teoretických četností můžeme hypotézu H_2 : „Muži častěji zastávají postoj, že rodina by měla být tvořena matkou, otcem a dítětem než ženy.“, také **POTVRZUJI.**

Hypotéza č.3

H3: Respondenti s vysokoškolským vzděláním více považují duhové rodiny za rovnocenné než respondenti s nižším dosaženým vzděláním.

H_{3_0} : Neexistuje rozdíl mezi respondenty s vysokoškolským vzděláním a respondenty s nižším dosaženým vzděláním v tom, jak považují duhové rodiny za rovnocenné.

H_{3_A} : Respondenti s vysokoškolským vzděláním častěji považují duhové rodiny za rovnocenné než respondenti s nižším dosaženým vzděláním.

Pro výpočet této hypotézy použijeme položku č. 3 „Jaké je Vaše dosažené vzdělání?“ a dotazníkovou položku č. 7 „Považujete duhové rodiny za rovnocenné s tradičními rodinami?“

Pro tuto hypotézu jsem vytvořila tabulku, podle toho, jak respondenti odpovídali:

Empirická četnost:

Vzdělání	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Základní	13	7	20
Výuční list	62	30	92
Maturita	153	65	218
Vyšší odborné	22	10	32
Vysokoškolské	32	17	49
Celkem	282	129	411

Tabulka 25- Empirická četnost 1- H3

Pro lepší přehlednost rozdělím odpovědi do dvou kategorií. Tedy kategorie vysokoškolské vzdělání (vysokoškolské + vyšší odborné) a nižší vzdělání (základní + výuční list + maturita).

Vzdělání	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Nižší vzdělání	13+62+153= 228	7+30+65= 102	330
Vysokoškolské	22+32= 54	10+17=27	81
Celkem	282	129	411

Tabulka 26- Empirická četnost 2- H3

Teoretická četnost:

Vzdělání	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Nižší vzdělání	226,35	103,72	330
Vysokoškolské vzdělání	55,64	25,41	81
Celkem	282	129	411

Tabulka 27- Teoretická četnost H3

Testové kritérium:

Vzdělání	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Nižší vzdělání	0,012	0,029	0,041
Vysokoškolské vzdělání	0,048	0,099	0,147
Celkem	0,06	0,128	0,188

Tabulka 28- Testové kritérium H3

Výpočet testovacího kritéria:

$$TK = x^2 = \sum \frac{(emp - teor)^2}{teor} = 0,188$$

Výpočet kritické hodnoty:

$$KH = x^2_{1-\alpha} [(r-1) \times (s-1)] = 3,841$$

Stupně volnosti:

$$df = (r-1) \times (s-1) = (2-1) \times (2-1) = 1$$

TK	0,188
Stupeň volnosti (df)	1
α	0,05
KH	3,841

Tabulka 29- Data k H3

TK < KH

Závěr hypotézy č. 3:

Kritická hodnota je větší než testovací kritérium. Z tohoto důvodu nulovou hypotézu H_{3_0} : „Neexistuje rozdíl mezi respondenty s vysokoškolským vzděláním a respondenty s nižším dosaženým vzděláním v tom, jak považují duhové rodiny za rovnocenné.“ **POTVRZUJI** a alternativní hypotézu H_{3_A} zamítám.

Po porovnání empirických a teoretických četností můžeme hypotézu H_3 : “Respondenti s vysokoškolským vzděláním více považují duhové rodiny za rovnocenné než respondenti s nižším dosaženým vzděláním.“ **ZAMÍTÁM** a vyvracím.

Hypotéza č. 4

H4: Ženy častěji zastávají postoj, že stejnopohlavní páry mají právo na vychovávání dítěte než muži.

H_{4_0} : Neexistuje rozdíl mezi muži a ženami v postoji k právu stejnopohlavních párů vychovávat dítě.

H_{4_A} : Existuje rozdíl mezi muži a ženami v postoji k právu stejnopohlavních párů vychovávat dítě.

Pro tuto hypotézu použijeme dotazníkovou položku č. 6: „Souhlasíte s tvrzením, že by pár stejného pohlaví, má právo vychovávat dítě?“

Empirická četnost:

Skupina	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Muži	64+35=99	32+18=50	149
Ženy	121+66=187	53+11=64	251
Celkem	286	114	400

Tabulka 30- Empirická četnost H4

Teoretická četnost:

Skupina	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Muži	106,49	42,51	149
Ženy	179,51	71,49	251
Celkem	286	114	400

Tabulka 31- Teoretická četnost H4

Testové kritérium:

Skupina	Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Muži	0,526	1,311	1,837
Ženy	0,311	0,784	1,095
Celkem:	0,837	2,095	$x^2 = 2,932$

Tabulka 32- Testové kritérium H4

Výpočet testovacího kritéria:

$$TK = \chi^2 = \sum \frac{(emp - teor)^2}{teor} = 2,932$$

Výpočet kritické hodnoty:

$$KH = \chi^2_{1-\alpha} [(r-1) \times (s-1)] = 3,841$$

Stupně volnosti:

$$df = (r-1) \times (s-1) = (2-1) \times (2-1) = 1$$

TK	2,932
Stupeň volnosti (df)	1
α	0,05
KH	3,841

Tabulka 33- Data k H4

TK < KH

Závěr hypotézy č. 4:

Kritická hodnota je větší než testovací kritérium. Z tohoto důvodu nulovou hypotézu H_{4_0} : „Neexistuje rozdíl mezi muži a ženami v postoji k právu stejnopohlavních párů vychovávat dítě.“ **POTVRZUJI** a alternativní hypotézu H_{4_A} zamítám.

Po porovnání empirických a teoretických četností můžeme hypotézu H_4 : „Ženy častěji zastávají postoj, že stejnopohlavní páry mají právo na vychovávání dítěte než muži.“ **ZAMÍTÁM** a vyvracím.

Závěr výzkumného šetření

V této kapitole shrnu výsledky výzkumného šetření. Data k výzkumnému šetření byla shromážděna za pomoci dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 448 respondentů. V rámci interpretace výsledků zodpovím výzkumné otázky stanovené v kapitole „Výzkumné otázky“.

Závěr hlavní výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka byla formulovaná takto: „Jaké jsou postoje mladých dospělých k duhovým rodinám“. Na tuto otázku bylo zaměřeno 6 dotazníkových položek. Chtěla jsem postoje mladých dospělých zformulovat z několika perspektiv. Z pohledu toho, co si mladí dospělí myslí, jak pohlíží na postoje dnešní společnosti a jak přistupují k právnímu hledisku.

Na základě získaných dat lze konstatovat, že postoj mladých dospělých k existenci a právům duhových rodin je převážně pozitivní. Více než polovina respondentů souhlasí s tím, že páry stejného pohlaví by měly mít právo vychovávat děti a že duhové rodiny jsou rovnocenné tradičním heterosexuálním rodinám. Zároveň si však uvědomují, že duhové rodiny stále nemají stejná práva jako heterosexuální páry, což ukazuje na vnímanou nerovnost v legislativní rovině.

Další významné zjištění se týká pohledu na českou společnost. Nadpoloviční většina mladých dospělých ji vnímá jako spíše netolerantní vůči duhovým rodinám a domnívá se, že předsudky vůči nim jsou stále běžné. Přesto převládá názor, že legalizace homoparentálních rodin nepředstavuje ohrožení pro tradiční rodinu, což naznačuje vyšší míru akceptace této formy soužití mezi mladými dospělými.

Celkově lze tedy říci, že mladí dospělí mají převážně otevřený a tolerantní postoj k duhovým rodinám, vnímají však určité společenské a právní bariéry, které brání jejich plné rovnoprávnosti.

Závěr dílčí výzkumné otázky č. 1

V této podkapitole se zaměřuji na analýzu dotazníkových položek, které nám pomáhají zkoumat dílčí výzkumnou otázku č. 1. jejíž znění je následující: „Existují rozdíly v postojích mladých dospělých na základě toho, jakým pohlavím je duhová rodina tvořena?“ Pro tuto analýzu byly použity 3 dotazníkové otázky.

Na základě získaných dat lze konstatovat, že mladí dospělí nemají jednotný pohled na tradiční rodinný model. Zatímco část respondentů zastává názor, že rodina by měla být tvořena výhradně matkou, otcem a dítětem, značná část je otevřena i jiným formám rodiny, včetně duhových rodin

Při srovnání postojů k jednotlivým typům duhových rodin vyplývá, že rodiny tvořené lesbickým párem jsou mladými dospělými vnímány o něco pozitivněji než rodiny, kde dítě vychovávají gayové. Celkem 67,7 % respondentů mělo k lesbickým rodinám pozitivní nebo spíše pozitivní postoj, zatímco u rodin tvořených gay párem to bylo 60,9 %. Výsledky prokazují, že lesbické páry jsou vnímány pozitivněji než gay páry, což dokládá rozdíl mezi negativními nebo spíše negativními postoji. U gay rodin mělo negativní postoj 30,3 % respondentů, zatímco u lesbických párů to bylo 23,3 %.

Tento rozdíl může být ovlivněn tradičními společenskými normami a stereotypy, které vnímají ženy jako přirozeně pečující a mateřské, což může přispívat k vyšší míře přijetí lesbických rodičů. Naopak mužské páry mohou čelit větším předsudkům spojeným s představami o otcovství a výchově dětí. Přesto výsledky ukazují, že mladí dospělí mají převážně tolerantní postoj k duhovým rodinám a jejich přijetí ve společnosti postupně roste.

Závěr k dílčí výzkumné otázce č. 2

V této podkapitole se zaměřuji na analýzu dotazníkových položek, které nám pomáhají zkoumat dílčí výzkumnou otázku č. 2. Formulace této otázky zní: „Jaké jsou postoje mladých dospělých k výchově dítěte stejnopohlavním párem?“ K analýze postojů mladých dospělých na výchovu dítěte duhovou rodinou mi sloužilo v dotazníku 5 položek.

Na základě odpovědí na pět dotazníkových položek zaměřených na výchovu dětí stejnopohlavní páry lze konstatovat, že mezi mladými dospělými spíše převažuje pozitivní postoj k duhovým rodinám. Výsledky ukázaly, že 66,7 % respondentů souhlasí nebo spíše souhlasí s tím, že páry stejného pohlaví by měly mít právo děti vychovávat. Podobně 69,6 % respondentů věří, že děti z duhových rodin mohou být stejně spokojené, jako děti z tradičních rodin, což svědčí o poměrně stejně vysoké míře akceptace tohoto rodinného modelu.

Na druhou stranu, obavy ohledně diskriminace dětí z duhových rodin ve společnosti nejsou zanedbatelné – 66,3 % mladých dospělých se domnívá, že tyto děti mohou být svým okolím diskriminovány. Tento výsledek poukazuje na možné společenské bariéry a výzvy, kterým duhové rodiny čelí.

Dále výsledky naznačují, že značná část respondentů (53,2 %) vnímá určité rozdíly mezi výchovou v homosexuálních a heterosexuálních rodinách. Kromě toho, 50,3 % dotazovaných souhlasí nebo spíše souhlasí s tvrzením, že dětem z homosexuálních rodin může chybět vzor druhého. Tento výsledek ukazuje, že část mladých dospělých vnímá tradiční rodinný model jako významný faktor pro vývoj dítěte, ačkoliv neexistuje jednoznačná shoda.

Celkově lze říci, že mladí dospělí mají výrazně pozitivní postoj k výchově dětí stejnopohlavními páry. Přesto určité obavy, zejména v oblasti diskriminace a absence vzoru druhého pohlaví jsou stejné. To ukazuje na dynamiku vnímání duhových rodin – zatímco právní a emocionální aspekty jsou přijímány s větší otevřeností, některé hluboce zakořeněné sociální a kulturní představy stále hrají roli ve formování názorů mladých dospělých.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala problematikou postoje mladých dospělých na duhové rodiny a jejich vznik. Cílem bylo nejen zmapovat historický vývoj LGBTI+ komunity ale i současný stav právního ukotvení duhových rodin v České společnosti. Důležitou součástí výzkumu bylo rovněž zjištění postojů mladých dospělých k různým aspektům homoparentality a jejich vnímání právní a společenské rovnosti duhových rodin.

V teoretické části byly definovány klíčové pojmy související s LGBTI+ komunitou, homoparentalitou a rodinnými strukturami. Byla popsána historie LGBTI+ komunity na území České republiky a zkoumány právní aspekty spojené s možnostmi výchovy dětí stejnopohlavními páry. Důraz byl kladen na registrované partnerství, adopci, pěstounskou péči a další možnosti, které mohou stejnopohlavní páry využívat k zajištění rodičovství.

Praktická část práce se zaměřila na výzkumné šetření, které bylo realizováno formou dotazníkového šetření mezi mladými dospělými. Cílem bylo zjistit, jak mladí lidé vnímají duhové rodiny a jaké faktory ovlivňují jejich postoje.

Statistické testování hypotéz ukázalo několik klíčových zjištění. Společnost více přijímá lesbické páry vychovávající děti než gay páry vychovávající děti. Tento rozdíl lze vysvětlit tradičními genderovými stereotypy, podle nichž jsou ženy více viděny jako pečující rodiče. Výsledky také prokázaly, že muži častěji zastávají názor, že rodina by měla být tvořena matkou, otcem a dítětem, zatímco ženy jsou více otevřené různorodým rodinným modelům. Dle výsledků vzdělání nehraje významnou roli v tom, zda lidé považují duhové rodiny za rovnocenné heterosexuálním rodinám. Také dle odpovědí neexistuje významný rozdíl mezi muži a ženami v názoru na právo stejnopohlavních párů vychovávat děti.

Celkově lze konstatovat, že mladí dospělí přistupují k duhovým rodinám s poměrně vysokou mírou tolerance a akceptace. Většina respondentů podporuje právo stejnopohlavních párů na výchovu dětí a věří, že děti vyrůstající v takových rodinách mohou být stejně spokojené jako děti z heterosexuálních rodin. Na druhou stranu existují obavy z diskriminace dětí vychovávaných stejnopohlavními páry, což naznačuje, že společenská akceptace těchto rodinných modelů může v reálném životě narážet na předsudky.

Z výzkumu rovněž vyplynulo, že nadpoloviční většina mladých dospělých vnímá českou společnost jako relativně netolerantní vůči duhovým rodinám. Předsudky a stereotypy zůstanou i nadále výzvou pro dosažení plné rovnoprávnosti LGBTI+ komunit.

Je možné říci, že mladí dospělí v České republice mají převážně otevřený a tolerantní postoj k duhovým rodinám, vnímají však určité společenské a právní bariéry, které brání jejich plné rovnoprávnosti. Přesto výsledky naznačují, že akceptace tohoto rodinného modelu postupně roste a s ní i tlak na změny v legislativním rámci, které by mohly vést k odstranění stávajících nerovností.

Tato studie pomohla lépe porozumět postojům mladých dospělých k duhovým rodinám a poukázala na klíčové oblasti. Výsledky této práce tak mohou sloužit jako argument pro nutnost právního zakotvení stejnopohlavních manželství, které by zajistilo rovné postavení všech rodin bez ohledu na jejich složení.

Seznam Literatury:

1. **BARŠA, Pavel.** Politika rodu a sexuální identity. In: *Sborník prací Fakulty sociálních studií brněnské univerzity. Sociální studia*, sv. 7. Brno: Masarykova univerzita, 2002. ISBN 80-210-2834-3.
2. **BLATNÝ, Marek**, ed. *Psychologie celoživotního vývoje*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3462-3.
3. **CAVA, Petr.** Cisgender a cissexuál. In: *The Wiley Blackwell encyklopedie studií genderu a sexuality*, 2016, s. 1.
4. **CONNELL, Raewyn.** *Gender: in world perspective*. 2. vyd. Cambridge, UK: Polity, 2009. ISBN 978-0-7456-4567-4.
5. **DELECRAZ, Y.** Le nouveau régime des biens dans le PACS. *Actualité juridique famille, Dossier PACS: derniers textes*. Paris: Dalloz, 2007.
6. **FARKOVÁ, Marie.** *Dospělost a její variabilita*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2480-5.
7. **FREUND, Kurt.** *Homosexualita u muže*. Praha: Státní zdravotnické nakladatelství, 1962.
8. **HARTL, Pavel.** *Stručný psychologický slovník*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-803-1.
9. **HIML, Pavel; SEIDL, Jan a SCHINDLER, Franz**, ed. *"Miluji tvory svého pohlaví": homosexualita v dějinách a společnosti českých zemí*. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80-257-0876-7.
10. **JANOŠOVÁ, Pavlína.** *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5.
11. **NAKONEČNÝ, Milan.** *Sociální psychologie*. 2., rozšířené a přepracované vydání. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1679-9.
12. **NEKOLA, Martin; HEJZLAROVÁ, Eva M. a KOHOUTEK, Jan.** *Česká veřejná politika optikou teorie sociální konstrukce cílových populací*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4557-5.
13. **NOŽÍŘOVÁ, Jana.** *Náhradní rodinná péče*. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-86131-91-7.
14. **PAŽOUT, Jaroslav a LOZOVIUKOVÁ, Kateřina**, ed. *"Nechtění" spoluobčané: skupiny obyvatel perzekvovaných či marginalizovaných z politických, národnostních, náboženských i jiných důvodů v letech 1945-1989*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2018. ISBN 978-80-88292-06-7.

15. **POLÁK, Michal.** Emoce: primitivní a kognitivní složka. *Organon F*, 2012, roč. 19, s. 180-198.
16. **RICHARDS, Christina a BARKER, Meg-John**, ed. *The Palgrave handbook of the psychology of sexuality and gender*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015. ISBN 978-1-137-34588-2.
17. **SEIDL, Jan.** *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-585-6.
18. **STEHLÍKOVÁ, Džamila; PROCHÁZKA, Ivo; HORMADA Jiří.** *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Sdružení organizací homosexuálních občanů (SOHO) v České republice, 1995.
19. **SYCHROVÁ, Adriana.** *Pedagogické aspekty náhradní rodinné péče*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2015. ISBN 978-80-7395-955-5.
20. **TRNKOVÁ, Lucie.** *Náhradní péče o dítě*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-864-3.
21. **VÝROST, Jozef a SLAMĚNÍK, Ivan**, ed. *Sociální psychologie*. 2., přepracované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1428-8.
22. **ZEZULOVÁ, Dagmar.** *Pěstounská péče a adopce*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0065-9.
23. **HENDL, Jan.** *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
24. **CHRÁSKA, Miroslav.** *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5326-3.
25. **GAVORA, Peter.** *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
26. **GRIVELL, Timothy; CLEGG, Helen a ROXBURGH, Elizabeth C.** Interpretativní fenomenologická analýza identity v therianské komunitě. 2014.
27. **ŘÍČAN, Pavel.** *Psychologie*. 3., aktualizované vydání. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-560-8.
28. **VÁGNEROVÁ, Marie.** *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0.

Legislativa:

29. **ČESKO.** Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon) – znění od 1. 1. 2018. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 30. 11. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-198#f3987719>
30. **ČESKO.** § 3 odst. 1 zákona č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči – znění od 1. 1. 1996. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 30. 11. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1973-50#p3-1>
31. **ČESKO.** § 930 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – znění od 1. 4. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 30. 11. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#p930>
32. **ČESKO.** Zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči – znění od 1. 1. 1996. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 30. 11. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1973-50#f3521974>

Seznam online zdrojů:

33. **American Psychological Association.** *Answers to your questions: For a better understanding of sexual orientation and homosexuality.* Washington, DC [online]. 2008. Dostupné z: <https://www.apa.org/topics/lgbtq> [cit. 2025-01-08]
34. **Být LGBT+ v Česku.** *Zkušenosti LGBT+ lidí s předsudky, diskriminací, obtěžováním a násilím z nenávisti.* První vydání. Ombudsman, [online]. 2019, s. 96. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/Vyzkum-LGBT.pdf>. [cit. 2025-02-24]
35. **Du PACS au mariage pour tous : l'application de la loi ouvrant le mariage aux couples de même sexe.** *Vie-publique.fr* [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.vie-publique.fr/eclairage/19445-le-mariage-pour-tous-application-de-la-loi-du-17-mai-2013>. [cit. 2025-03-12]
36. **Férové manželství ve světě: Pokrokové Nizozemsko slaví dvacetiny.** *Jsme fér* [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.jsmefer.cz/nizozemsko>. [cit. 2024-11-30]
37. **Férové manželství ve světě: V Dánsku to byl logický krok, zákon se přijímal jen čtvrt roku.** *Jsme fér* [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.jsmefer.cz/dansko>. [cit. 2024-11-28]
38. **Forslag til lov om ændring af adoptionsloven.** [online]. 2003. Dostupné z: https://webarkiv.ft.dk/Samling/20021/lovforslag_som_fremsat/L119.htm. [cit. 2025-03-19]
39. **HABARTH, J. M.** Vývoj škály heteronormativních postojů a přesvědčení. *Psychologie a sexualita* [online]. 2014, 6(2). Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/19419899.2013.876444> [cit. 2025-01-08]
40. **Historie ILGA: 1978/2012.** *ILGA World* [online]. 2012. Dostupné z: <https://ilga.org/news/ilga-history/>. [cit. 2025-03-12]
41. **Mattachine Society.** *National Park Service* [online]. 2024, 14. února 2025. Dostupné z: <https://www.nps.gov/articles/000/mattachine-society.htm>. [cit. 2025-03-25]
42. **Náhradní mateřství.** *GOV* [online]. 2015. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/informace/nahradni-materstvi-INF-25>. [cit. 2024-12-03]

43. **Otázky a odpovědi k novele partnerství.** *Jsme fér* [online]. 2024. Dostupné z: https://www.jsmefer.cz/otazky_odpovedi_novela_partnerstvi. [cit. 2024-11-30]
44. *People with a History: Lesbian, Gay, Bisexual, and Trans History Sourcebook.** Fordham University [online]. 2024, 15. února 2025. Dostupné z: <https://sourcebooks.web.fordham.edu/pwh/greekeros.asp>. [cit. 2025-03-12]
45. **Queer Slovník.** *Queers.cz* [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.gl.cz/slovník.phtml>. [cit. 2024-12-26]
46. **Quel est l'avantage du PACS pour les impôts ?** *Climb* [online]. 24. června 2024. Dostupné z: <https://www.climb.fr/guides/impots-pacs>. [cit. 2025-01-04]
47. **Trans a intersexuální glosář.** *OU LGBTQ+ society* [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.oulgbtq.org/trans-and-intersex-glossary.html>. [cit. 2025-02-12]
48. **Usnesení Rady pro lidská práva.** [online]. 2000. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rlp/cinnost-rady/zasedani-rady/Usneseni-Rady-k-priprave-vecneho-zameru-navrhu-zakona-o-partnerskem-souziti-osob-stejneho-pohlavi.pdf>. [cit. 2025-02-25]
49. **Uzavírání registrovaného partnerství ve Francii.** *České velvyslanectví v Paříži* [online]. 2010. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/paris/cz/konzularni_informace/konzularni_agenda_matricni_overnaci/matrika/uzavirani_registrovaneho_partnerstvi_ve/index.html. [cit. 2025-01-27]
50. **Uzavření registrovaného partnerství.** *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2008. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/uzavreni-registrovaneho-partnerstvi.aspx>. [cit. 2025-03-09]

Seznam tabulek

Tabulka 1- Věkové zastoupení respondentů	34
Tabulka 2- Pohlaví respondentů.....	35
Tabulka 3- Vztahy s duhovou rodinou.....	38
Tabulka 4- Rodina.....	39
Tabulka 5- Právo na výchovu dítěte.....	40
Tabulka 6- Rovnocennost rodin	41
Tabulka 7- Spokojenost dětí.....	42
Tabulka 8- Práva duhových rodin	43
Tabulka 9- Diskriminace dětí.....	44
Tabulka 10- Tolerantnost společnosti	45
Tabulka 11- Postoj k lesbickým rodinám.....	46
Tabulka 12- Postoj ke gay rodinám.....	47
Tabulka 13- Rozdíl ve výchově	48
Tabulka 14- Chybějící vzor druhého pohlaví.....	50
Tabulka 15- Legalizace duhových rodin.....	51
Tabulka 16- Předsudky vůči homosexuálním rodinám.....	52
Tabulka 17- Empirické četnosti H1	54
Tabulka 18- Teoretické četnosti H1	54
Tabulka 19- Testové kritérium H1	54
Tabulka 20- Data k H1	55
Tabulka 21- Empirická četnost H2.....	56
Tabulka 22- Teoretická četnost H2	56
Tabulka 23- Testové kritérium H2	56
Tabulka 24- Data k H2	57
Tabulka 25- Empirická četnost 1- H3	58
Tabulka 26- Empirická četnost 2- H3	58
Tabulka 27- Teoretická četnost H3	59
Tabulka 28- Testové kritérium H3	59
Tabulka 29- Data k H3	59
Tabulka 30- Empirická četnost H4.....	61
Tabulka 31- Teoretická četnost H4	61
Tabulka 32- Testové kritérium H4	61
Tabulka 33- Data k H4	62

Seznam Grafů

Graf 1- Pohlaví respondentů	35
Graf 2- Vzdělání respondentů	37
Graf 3- Vztahy s duhovou rodinou.....	38
Graf 4- Rodina.....	39
Graf 5- Právo na výchovu dítěte	40
Graf 6- Rovnocennost rodin.....	41
Graf 7- Spokojenost dětí	42
Graf 8- Práva duhových rodin.....	43
Graf 9- Diskriminace dětí.....	44
Graf 10- Tolerantnost společnosti	45
Graf 11- Postoj k lesbickým rodinám	46
Graf 12- Postoj ke gay rodinám	47
Graf 13- Rozdíl ve výchově	48
Graf 14- Chybějící vzor druhého pohlaví	50
Graf 15- Legalizace duhových rodin.....	51
Graf 16- Předsudky vůči homosexuálním rodinám.....	52

Příloha č.1 – Dotazník

1. **Váš věk:**

- otevřená otázka

2. **Vaše pohlaví:**

- Muž
- Žena
- Jiné (prosím uveďte)

3. **Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:**

- Základní
- Středoškolské bez splatnosti
- Středoškolské s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

4. **Máte ve svém okolí někoho, kdo žije v duhové rodině?**

- Ano
- Ne
- Nevím

5. **Souhlasíte s tvrzením, že by rodina měla být tvořena, pouze matkou, otcem a dítětem?**

- Souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nemám názor
- Spíše nesouhlasím
- Nesouhlasím

6. **Souhlasíte s tvrzením, že pár stejného pohlaví má právo vychovávat dítě?**

- Souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nemám názor
- Spíše nesouhlasím
- Nesouhlasím

7. Považujete duhové rodiny za rovnocenné s tradičními rodinami?
- Souhlasím
 - Spíše souhlasím
 - Nemám názor
 - Spíše nesouhlasím
 - Nesouhlasím
8. Dítě pocházející z duhové rodiny může být stejně spokojené jako dítě z heterosexuální rodiny?
- Souhlasím
 - Spíše souhlasím
 - Nemám názor
 - Spíše nesouhlasím
 - Nesouhlasím
9. Myslíte si, že duhové rodiny mají v České republice stejná práva jako tradiční rodiny?
- Souhlasím
 - Spíše souhlasím
 - Nemám názor
 - Spíše nesouhlasím
 - Nesouhlasím
10. Děti z duhových rodin mohou být svým okolím diskriminované
- Souhlasím
 - Spíše souhlasím
 - Nemám názor
 - Spíše nesouhlasím
 - Nesouhlasím
11. Česká společnost je tolerantní vůči duhovým rodinám
- Souhlasím
 - Spíše souhlasím
 - Nemám názor
 - Spíše nesouhlasím
 - Nesouhlasím

12. Jaký zastáváte postoj k rodinám, kde lesby vychovávají dítě?

- Pozitivní
- Spíše pozitivní
- Nemám názor
- Spíše negativní
- Negativní

13. Jaký zastáváte postoj k rodinám, kde gayové vychovávají dítě?

- Pozitivní
- Spíše pozitivní
- Nemám názor
- Spíše negativní
- Negativní

14. Není rozdíl ve výchově u homosexuálních rodin a u heterosexuálních rodin

- Souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nemám názor
- Spíše nesouhlasím
- Nesouhlasím

15. Dětem z homosexuálních rodin chybí vzor druhého pohlaví.

- Souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nemám názor
- Spíše nesouhlasím
- Nesouhlasím

16. Legalizace homosexuálních rodin ohrožuje tradiční rodiny.

- Souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nemám názor
- Spíše nesouhlasím
- Nesouhlasím

17. Myslím si, že předsudky vůči homosexuálním rodinám jsou ve společnosti stále běžné.

- Souhlasím
- Spíše souhlasím
- Nemám názor
- Spíše nesouhlasím
- Nesouhlasím